

Hur innevånare i Hässleholms kommun ser på den egna avfallssorteringen

ANNA ANDERSSON 2021

MVEM03 EXAMENSARBETE FÖR MAGISTEREXAMEN 15 HP
MILJÖVETENSKAP | LUNDS UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

WWW.CEC.LU.SE
WWW.LU.SE

Lunds universitet

Miljövetenskaplig utbildning
Centrum för miljö- och
klimatvetenskap
Ekologihuset
223 62 Lund

Hur innevånare i Hässleholms kommun ser på den egna avfallssorteringen

Anna Andersson

2021

LUNDS
UNIVERSITET

Anna Andersson

MVEM03 Examensarbete för Magisterexamen 15 hp, Lunds universitet

Intern handledare: Maria Hansson, Universitetslektor vid Centrum och klimatvetenskap (CEC), Lunds universitet

Extern handledare: Matilda Ehnberg, Hässleholm Miljö AB

CEC - Centrum för miljö- och klimatvetenskap

Lunds universitet

Lund 2021

Abstract

What do people residing in Hässleholm municipality really think about the sorting of their household waste? And do they understand why it's important to sort their waste? By sorting and recycling our waste, we reduce our environmental impact. And when we do this, greenhouse gas emissions can reduce, which gives us a great environmental benefit.

The goal of this study was to analyze the sorting behaviors of people residing in Hässleholm municipality. The focus was on people's vision and if there were any factors that could affect the outcome that prevents them from sorting their household waste and then the study looked if there was any difference between age and gender's sorting habits. To get answers to the questions, a survey was posted on Facebook. 616 responded to the survey. The study showed that there is little difference between women's and men's recycling of their household waste. Age >20 was the best group through recycling and the 80–90-year-old was the one that did not sort their household waste so much. The results also showed it was few that knew Hässleholm municipality had a waste plan and even less knew that there was a law that say that the consumer should sort their waste.

Despite this, the study showed that people had a good attitude and a high awareness of their recycling due to the benefits of recycling. The conclusion is that there is potential to increase the degree of waste sorted in the municipality as there were some residents who wanted more information and some resident that didn't understand the benefits of sorting. The residents desire to better sort their waste is a good start for a positive development regarding the sorting of the household waste in Hässleholms municipality and can also benefit Hässleholms municipality's work whit decreasing their environmental impact.

Hopefully this study and the result will be useful for Hässleholm's municipality in their active work whit environmental questions and their continuous improvements so they can be able to meet new environmental goals and stricter environmental requirements.

Keywords: Recycling, waste sorting, household waste, factors, behavior, attitudes.

Populärvetenskaplig Sammanfattning

En viktig sak vi kan göra för att minska avfallets miljöpåverkan är att återvinna. Människorna på denna planet har ett viktigt ansvar, genom att sortera sitt hushållsavfall ökar vi återvinningen. Och genom att göra det kan vi minska utsläppen av växthusgaser, vilket är en stor miljövinst. Därför är det viktigt att människor tar ansvar för sin konsumtion och även sin återvinning av hushållsavfall då det hjälper att bevara jordens naturenresurser.

Målet med denna undersökning är att studera vad invånarna i Hässleholms kommun tycker och tänker om sin källsortering. Fokuset var hur invånarna ser på sin egen källsortering, finns det några faktorer som kan påverka resultatet samt så studerades om det fanns någon skillnad mellan olika åldrar eller mellan män och kvinnors källsorteringsvanor. För att få svar på frågorna gjordes en enkätundersökning som publicerades på Facebook. 616 svarade på enkäten. Studien visade att det inte finns någon större skillnad mellan kvinnors och mäns återvinning av sitt hushållsavfall. Ålder >20 var den grupp som källsorterade mest och 80–90-åringen var den grupp som sorterade sitt hushållsavfall i mindre skala. Resultatet visade även att det var få invånare som visste om att Hässleholms kommun hade en avfallsplan och ännu mindre visste om att det fanns en lag om att vi ska källsortera vårt avfall.

Trots detta så visade studien att respondenterna hade en god inställning och en hög medvetenhet till sin källsortering på grund av fördelarna med att återvinna. Slutsatsen är att det finns potential att kunna öka graden av källsorterat avfall i kommunen då där fanns en del invånare som önskade få mer information och vissa som inte förstår nyttan av att källsortera. Viljan från respondenterna att källsortera bättre känns som en framtida positiv utveckling för Hässleholms kommun och deras arbete med miljöpåverkan.

Förhoppningsvis kan denna studie och resultatet vara till nytta för Hässleholms kommun och Hässleholm Miljö i deras aktiva miljöarbete och deras ständiga förbättringar så att de kan uppfylla nya mål och strängare miljökrav.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning

Abstract	5
Populärvetenskaplig Sammanfattning	7
Innehållsförteckning	8
Inledning	10
<i>Lagstiftningen</i>	12
<i>Avfallstrappan</i>	14
<i>Insamlingsystem</i>	15
<i>Plockanalys och insamlingsnivåer</i>	16
<i>Syfte och frågeställningar</i>	18
<i>Avgränsning</i>	18
Metod	19
<i>Litteratursökning</i>	20
<i>Metodkritik</i>	21
<i>Etisk reflektion</i>	21
Resultat	23
<i>Respondenter</i>	23
<i>Källsorteringsvanor</i>	23
<i>Medvetenhet samt syfte med sin källsortering</i>	26
<i>Faktorer som kan påverka källsorteringen</i>	28
<i>Utveckling kring källsortering</i>	29

<i>Litteraturöversikt</i>	30
Diskussion	32
<i>Respondenterna</i>	32
<i>Källsorteringsvanor</i>	32
<i>Medvetenhet samt syfte med sin källsortering</i>	34
<i>Faktorer som kan påverka källsorteringen</i>	36
<i>Utveckling kring källsortering</i>	38
<i>Felkällor</i>	39
Slutsats	41
Tack	43
Referenser	44
Appendix 1	48
<i>Enkätfrågor</i>	48
Appendix 2	54
<i>Redovisning av enkätresultat</i>	54

Inledning

I mitten på 1900-talet så kastades ca 30kg sopor per person och idag ligger summan på 460kg. Den förändrade livsstilen och det ökade konsumtionsmönstret är några av skälen till att avfallshögarna växer (Avfall Sverige 2020a). Sverige har krav på sig från EU att arbeta fram en avfallshantering för att minimera och hantera befintligt avfall på det bästa sättet och det stora ansvaret ligger på kommunerna. Kommunen arbetar aktivt med att öka källsorteringen och att hushållsavfallet ska minska. Genom att utforma en avfallsplan som beskriver hur kommunen kan uppmuntra sina invånare till att bli mer engagerade i sin källsortering så har källsorteringen ökat under de senaste åren. Trots det ökade engagemanget bland invånarna så finns det möjligheter till förbättring (Avfall Sverige 2020a). En plockanalys som gjordes år 2019 över Hässleholms kommun visar att 48% var felsorterat (EcoRetur 2019). Och felsorterade hushållsavfall är ett av de stora problemen menar Bolton, Rousta och Dahlén (2016). Genom att inte källsortera så försvinner värdefullt material som går till förbränning istället för att återvinnas (Avfall Sverige 2021).

Tidigare studier visar att kvinnor är mer miljöengagerade än män och att attityder och beteende skiljer sig emellan dessa när dom källsorterar (Oztekin, Teksöz, Pamuk, Sahin & Dilek 2017). Det finns även studie som kartlägger ålderskategoriers uppfattningar samt argument till källsortering, där yngre verkar ha mer negativ syn till att utföra den handlingen (Knussen, Yule, Mc Kenzie & Wells 2004). Dock är dessa studier så pass gamla, att det nu finns en ny generation som kan ha andra argument. Så för att hjälpa Hässleholms kommun med sitt arbete om att minska avfallsmängden, så kommer denna studie att kartlägga och identifiera om där finns några skäl för att inte källsortera, samt om där finns skillnader mellan de olika åldersgrupperna eller mellan kvinnor och mäns källsorteringsvanor.

Lagstiftningen

När avfall källsorteras så kan de olika materialen hållas isär och på så sätt går det att återvinna och bli nya produkter. Förutom detta så kan farliga ämnen tas om hand och människor och miljön skyddas, vi minskar även avfall som kanske hamnar på soptippen eller som deponi istället.

Definitionen av vad avfall är enligt Miljöbalken (SFS 1998:808) kapitel 15 § 1, så är det föremål som är tänkt att innehavaren ska göra sig av med eller har en skyldighet att göra sig av med. Den som är avfallsinnehavare har ett ansvar ur ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt att hantera, sortera och behandla sitt avfall. Ännu mera specifikt går det att läsa i Avfallsförordningen (SFS 2011:927), där står det att returpapper, matavfall och förpackningsavfall ska sorteras och lämnas in till ett godkänt insamlingssystem.

Vidare i Miljöbalken (SFS 1998:808) kap. 15 så står det även att kommunerna har skyldighet att samla in, hantera, behandla och återvinna hushållsavfall. Enligt Renhållningsföreskrifterna för Hässleholms kommun 5§ så är hushållen skyldiga att följa det tillhandahållna systemet som finns i kommunen, då alla är ansvariga att se till så att avfall hanteras enligt de gällande reglerna som finns (Hässleholm Miljö AB 2016).

1994 så infördes producentansvaret, vilket betyder att den som producerar ett föremål har miljöansvar över detta (SFS 2018:1462). För producenterna finns: förpackningar, returpapper, däck, bilar, elektriska och elektroniska produkter, batterier, läkemedel och radioaktiva produkter (Ammenberg 2018). Det är lagstadgat att producenterna själva ska ta ansvar eller att de ansluter sig till ett insamlingssystem men det är även ett styrmedel för att motivera dem till att tillverka produkter som inte innehåller farliga ämnen, som ska vara lätta att återvinna samt resurssnåla. För att uppfylla ansvaret och kravet så har olika branschbolag bildats av producenterna som till exempel Förpacknings- och tidningsinsamlingen och Svensk däckåtervinning (Naturvårdsverket 2020a).

Kommunerna är sammanfattningsvis ansvariga för att det finns ett insamlingssystem för hushållens avfall, producenterna ansvarar för att deras förpackningar samlas in och hamnar på återvinningen och vi som

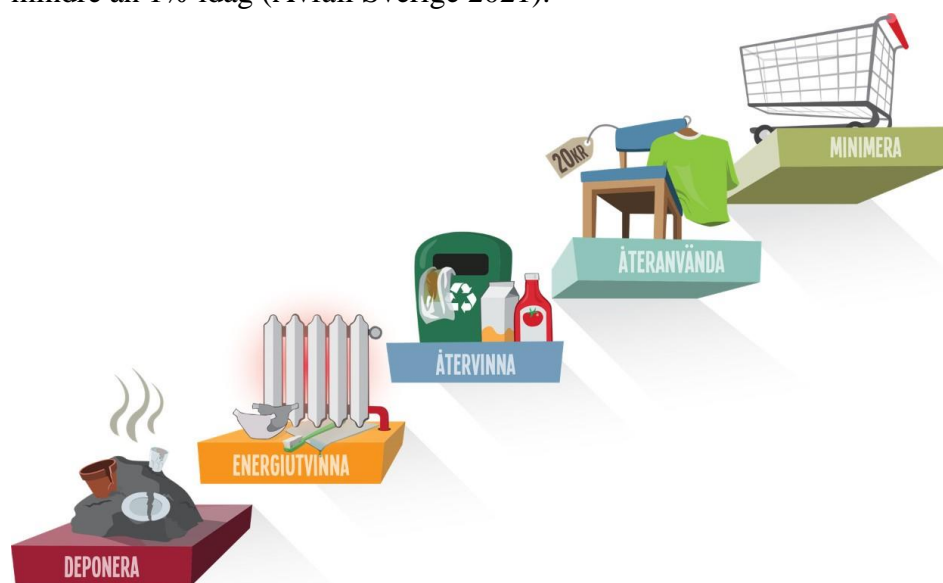
konsumenter har ett ansvar att källsortera och lämna vårt avfall på ett godtagbart sätt.

Kommunen har ett ansvar att skapa en renhållningsordning som innehåller en avfallsplan. I avfallsplanen, som är ett viktigt dokument gällande avfallsfrågor, så redogör kommunen sina visioner och även idéer hur det går att minska kommunens avfallsmängd under den närmaste tiden. (Naturvårdsverket 2020b). Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv så är det inte bara kommunerna utan medlemsländerna i EU som ska ha ett avfallsförebyggande program samt en fastställd nationell avfallsplan. Målet med direktivet är att skydda människors hälsa och miljön. Därför ska medlemsländerna tvingas göra förebyggande åtgärder för att minska negativa följder av uppkomst- och hantering av avfall men även för att minska resursförbrukning. Förutom detta så vill man se en minskning av farliga ämnen och stödja en praktisk användning av avfallshierarkin.

Avfallstrappan

En utgångspunkt för att förebygga avfall i de svenska kommunerna är avfallshierarkin eller den så kallade avfallstrappan.

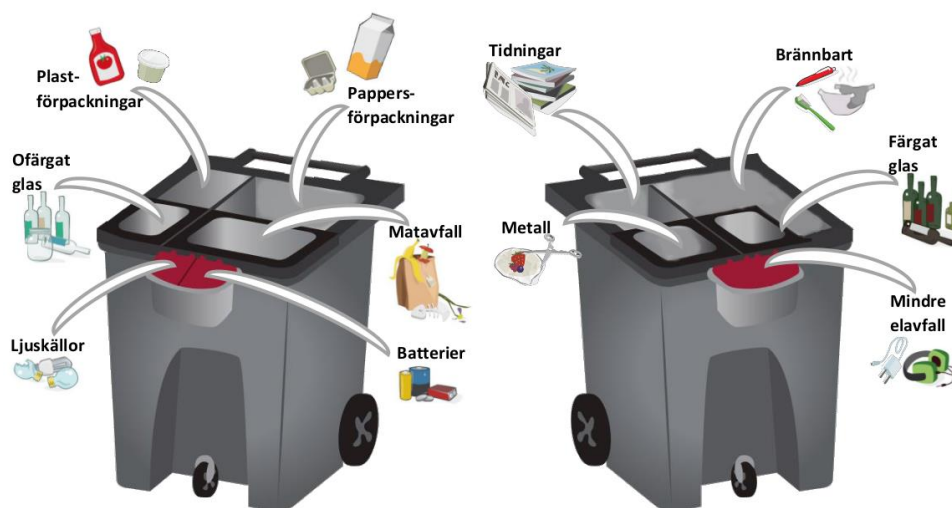
Det första steget i trappan, som visas i figur 2, är även det viktigaste, det är att förebygga avfall. Andra trappsteget, återanvändning, är nånting alla kan göra, som till exempel att köpa eller sälja begagnade kläder och möbler. Det tredje trappsteget i avfallshierarkin är återvinning, och det kan vara när vi pantar burkar för då materialåtervinns burken och samtidigt så minskar vi belastningen på miljön. Nu är vi nere på det fjärde trappsteget, och det är energiåtervinning. Det är avfall som kallas restavfall, i Hässleholms kommun går det under benämningen brännbart avfall (Hässleholm miljö 2021). Olika material som idag inte går att återanvända eller återvinna men även material som inte går att återvinna igen som exempelvis kemikalier och sjukhusavfall. Detta restavfall innehåller energi och den används då genom att eldas upp i kraftvärmeverk som där omvandlas till ny energi i form av el och värme. Det sista steget är när alla andra möjligheter är uttömda. Vi har minskat vår konsumtion, återanvänt sakerna, återvunnit det vi kan samt återvunnit energi ur restavfallet, då återstår bara deponering (Naturvårdsverket 2020d). Deponering kan exempelvis vara förorenade massor. I det kommunala avfallet deponeras mindre än 1% idag (Avfall Sverige 2021).

Figur 1. Visar avfallshierarkin (avfallstrappan), Minimera, återanvända, återvinna, energiutvinning och sist deponera. Bild med tillstånd från Hässleholm Miljö AB 2011.

Insamlingssystem

Hässleholms kommun har ett insamlingssystem för källsortering som består av fyrfackskärl. Hushållen har två soptunnor som har fyra fraktioner i sig. Det sorteras brännbart, matavfall, plast, papper, färgade- och ofärgade glasförpackningar, tidningar samt metallförpackningar. Sen finns det två stycken påhågsboxar där det sorteras ljuskällor, batterier samt mindre elavfall. Vid flerbostadshus så är det vanligt att där är soprum där de boende har möjligheten att källsortera sitt avfall. Utöver detta så går det att beställa hämtning av en miljöbox som innehåller farligt avfall, matfett/oljor samt deponi. Dessutom går det att få hämtat, enligt fastställda dagar som behövs ringa och bokas i förväg, grovavfall som exempelvis stora möbler, vitvaror och dylikt som inte får plats i en soptunna. Det finns även möjlighet att deponera en soptunna som är för trädgårdsavfall (Hässleholm miljö AB 2021).

Figur 2. Visar hur flerfackskärlen ser ut. Bild med tillstånd från Hässleholm Miljö AB 2016.

Plockanalys och insamlingsnivåer

Hässleholm Miljö genomför plockanalyser vartannat år, och den senaste plockanalysen gjordes 2019 på hushållsavfall/brännbart avfall. Med plockanalys menas att avfallet sorteras genom att handplockas i den hög som tagits ut för analys. Det går till genom att avfallet läggs på en asfalterad yta, och med hjälp av en lastmaskin blandas materialet och därefter tas prov på ca 3m³ som går till plockanalysen.

Analysen visade att ca 48% var felaktigt sorterat i den brännbara fraktionen, vilket hade kunnat sorterats ut till materialåtervinning redan vid källsorteringen i hemmet. Det felsorterade var 32% tidningar och förpackningar, 7,6% matavfall, 3% trädgårdsavfall, inert avfall (tex porslin, sten) 4%. I kategorin farligt avfall så hittades 5 stycken batterier, 2 stycken glödlampor och så fann man 8 stycken kanyler/ diabetesnålar och detta utgör mindre än 1%. Så per 100kg avfall kan det i snitt finnas 1.2 batterier och 0.5 glödlampor som är felsorterat som går till energiåtervinning istället för att återvinnas (EcoRetur 2019).

Tabell 1 visar Hässleholms kommun insamlingsnivå för 2016 och 2019 samt Sveriges genomsnittsnivåer under 2020.

Tabell 1. Insamlingsnivåer för 2016 och 2019. Källa: FTI, 2021

Material	År 2016 kg/invånare	År 2020 kg/invånare	Sverige År 2020 kg/invånare
Glas	19,05	22,34	22,6
Papper	13,42	17,73	16,9
Plast	8,23	15,11	8,7
Metall	3,51	5,27	1,8
Tidningar	0,0	0,0	13,6

Sen år 2016 när Hässleholm Miljö införde fyrfack på sina soptunnor så har insamlingsnivåerna i kommunen ökat i samtliga fraktioner. Siffrorna i tabellen är redovisade i kg av de förpackningar som samlats in Hässleholms kommun som sen är delat med antalet invånare som bor i kommunen (FTI, 2020).

Att tidningar står på 0,0 beror på att Hässleholm Miljö AB har hanterat tidningar själv i ca 10 års tid och har ett avtal med en annan leverantör, TMR AB. Tidningarna samlas in och därefter så transporteras dessa till Helsingborg. Där genomgår de en översiktlig kontroll och sen skickas dessa till ett pappersbruk i Schwedt i norra Tyskland, främst till ett företag som heter LEIPA Georg Leinfelder GmbH. 1116 ton tidningar samlades in och levererades år 2020 (Hässleholm Miljö AB 2021).

Syfte och frågeställningar:

Syftet med min undersökning är att ta fram underlag för att se vad invånarna i Hässleholms kommun vet om sin källsortering eller om där är några faktorer som spelar in som gör att de inte källsorterar. Förhoppningen är att Hässleholm miljö AB ska kunna använda sig av resultatet i sitt vidare arbete om att få deras invånare att förstå vikten av källsortering och kanske få dem att källsortera i en större utsträckning. Studien kanske även inspirerar andra kommuner i deras arbete för att få invånare att bli mer medvetna.

Studien har för avsikt att fokusera på följande frågeställningar:

- Vilken syn har Hässleholms kommuninvånare till sin källsortering?
- Vilka faktorer kan inverka på invånarna till att de inte källsorterar?
- Finns det någon skillnad mellan ålder eller kön om hur deras källsortering ser ut?

Avgränsning

Studien avser att avgränsas till Hässleholms kommun och dess tät- och småorter.

Metod

Metoden som genomfördes för att få svar på frågeställningarna var en enkätundersökning som gick ut via sociala medier, Facebook. Undersökningen lades ut tisdagen den 30/3–2021. För att försöka få så många representativa svar som möjligt så delades inlägget med länken på Hässleholms kommuns FB sida, de olika tätorternas och småorternas FB sidor (de som hade) samt den egna privata sidan där en önskan om att folk som ville fick dela vidare. Enkäten gjordes på EasyQuest hemsida.

Enkäten tog ca 5 minuter att besvara. Enkäten var öppen i 2 veckor, efter halva tiden så skickades en påminnelse ut att svara på enkäten samt för att uppmärksamma folk att den fanns och att den stängde den 13 april 2021. Undersökningen innefattade både kvalitativa samt kvantitativa frågor. Det är en metod som är bra att använda i enkäter för att kunna samla in resultat som ger både omfattande och detaljerande svar. Den kvantitativa svarsdelen kommer att visa siffror som kan bevisa generella slutsatser och den kvalitativa kommer visa detaljer och det som krävs för att förstå konsekvenserna fullt ut (Ejlertsson 2019).

Syftet var att se vilken syn det finns hos kommuninvånarna i Hässleholm mot deras avfallshantering samt om det finns andra faktorer som kan påverka att källsortera. Att använda enkäter är en vanlig metod för att undersöka hur människors vilja och attityder fungerar menar Berntson (2016).

Undersökningen som gick ut bestod av 26 frågor (se appendix 1). Ett frågeformulär bör inte innehålla 40–50 frågor enligt Ejlertsson (2019) så antalet frågor i enkäten var ett rimligt antal. Enkäten delades in så att de 7 första frågorna bestod av uppgifter om personen som tex. kön, ålder, sysselsättning och högsta utbildning. Ejlertsson (2019) skriver att delas frågorna upp i enkäten så ökar det förståelsen för den som svarar. Därefter kom fråga om vad de sorterar hemma med flervalsalternativ: brännbart

avfall, matavfall, glas, papper, plast, metall, tidningar, elektronikavfall, farligt avfall (som tex läkemedel, kemikalier), annat samt en ruta som heter "Jag sorterar inte". Därefter följde frågor som bland annat handlade om det fanns sorteringskärl inomhus, om de anser det är lätt att sortera, är det viktigt ur miljösynpunkt att sortera sina sopor och om det fanns kunskap varför vissa sopor skall ha soppåse om sig innan det läggs i soptunnan. 2 frågor handlade även om respondenterna visste om att det är lag på att källsortera samt om de visste om att Hässleholms kommun har en avfallsplan. I undersökningen fanns det även 3 öppna frågor. Den första handlade om det svarades nej på frågan om det inte fanns sorteringskärl inomhus, varför. Den andra frågan tog upp om de hade förslag hur det går att underlätta avfallshanteringen och sen hur det går att utveckla det nuvarande avfallshanteringssystemet. Enkäten avslutades med två frågor om de ansåg att de behövde mer information om varför det ska sopsortera eller om det behövdes få mer guider och broschyrer hemskickat.

Svaren som har inkommit har sedan analyserats i Excel. För att kunna se skillnader och samband så har det skapats olika diagram utefter de olika åldrarna och deras kön. Sen skapades olika teman efter svaren som kom in på de öppna frågorna där det valdes att avgränsas mot de svar som handlade om samma sak. För att kunna tolka resultaten så var valet att använda stapeldiagram och där staplarna har olika färger då dessa är enkla att förstå. De öppna frågorna som var i enkäten har sammanställts på samma sätt med stapeldiagram med färgade staplar.

Litteratursökning

Till bakgrunden har en litteraturstudie genomförts den 30/3 2021, genom databasen Web of science och ScienceDirect med sökord som "Waste, waste management, waste sorting, sorting behaviour, recycling, survey samt Sweden". De vetenskapliga artiklarna samt rapporter som har ansetts ha betydelse för studien har använts. Litteraturstudien behövdes för att undersöka vilken tidigare forskning det finns om människans vilja till att

källsortera, vilka beteende och argument det har visat på. Det behövdes även för att få en inblick om det finns några studier som visar skillnader i källsorteringsvanor mellan olika ålderskategorier samt om där finns studier som jämför kvinnor och mäns miljöengagemang.

För enkäten gjordes även en sökning den 31/3 2021 via databasen Diva med sökord som enkätundersökning, attityder mot sopsortering och beteende mot sopsortering. Detta för att få inspiration till frågorna som skulle finnas i enkätundersökning och för att få en inblick i hur svenska hushåll ställer sig till sin källsortering, samt vilka argument det finns. Har även använt boken ”Enkäten i praktiken” av Göran Ejlertsson år 2019. Detta för att få en korrekt etisk enkätundersökning samt för att få tips hur det inkomna resultatet skulle analyseras.

Metodkritik

Genom att ha öppna frågor så kan det skapa ett visst problem då det kan leda till att folk inte svarar för att de känner att de inte orkar eller att de tycker det tar för lång tid. När respondenterna inte svarar på alla frågorna som ingår i enkätundersökningen så kan detta leda till en osäkerhet av undersökningens resultat.

Ejlertsson (2019) menar också att distributionsformen kan ge ett snedvridet resultat som blir svårt att generalisera, då det inte går att styra urvalet. Hade en annan undersökning genomförts som exempelvis slumpmässig postenkät eller intervju så skulle kanske undersökningen fått en annan inriktning.

Etisk reflektion

Ejlertsson (2019) rekommenderar att fyra forskningsetiska krav ska tas hänsyn till när det görs en enkätundersökning, vilket har beaktats när enkäten gjordes samt skickade ut den. Den första var att innan deltagarna

tog del av enkäten fick dom information om dess syfte samt att det var frivilligt att göra undersökningen. Samtyckeskrav fanns inte då det är en webbenkät och genom att respondenten tar sig tid att svara så har denna samtyckt till att medverka. Respondenten som gjorde undersökningen gavs anonymitet. Den sista var nyttjandekravet, att de uppgifter som kommer in via enkäten kommer inte att användas till andra ändamål.

I enkätundersökning så valdes att ha med könsfråga, vilket kan leda till svårigheter (Ejlertsson 2019). Frågan behövdes ha med då en av frågeställningarna handlar om det finns nå skillnad mellan olika kön och deras källsorterings vanor. Ejlertsson (2019) skriver att om någon besvarar den fråga med det tredje alternativet (Man/Kvinna/Annan identifiering), så innebär detta ofta ett lågt svarsresultat, vilket gör att det resultatet inte kan analyseras separat. Det andra problemet är att det inte går att hålla anonymitet i svaren när dessa ska redovisas. I undersökningen har det inkommit två svar som identifierar sig som annan identifiering, därför var valet att inte inkludera dessa i de olika gruppernas svar om källsortering då det inte går att statistiskt analyseras eller anonymisera dessa tillräckligt.

Resultat

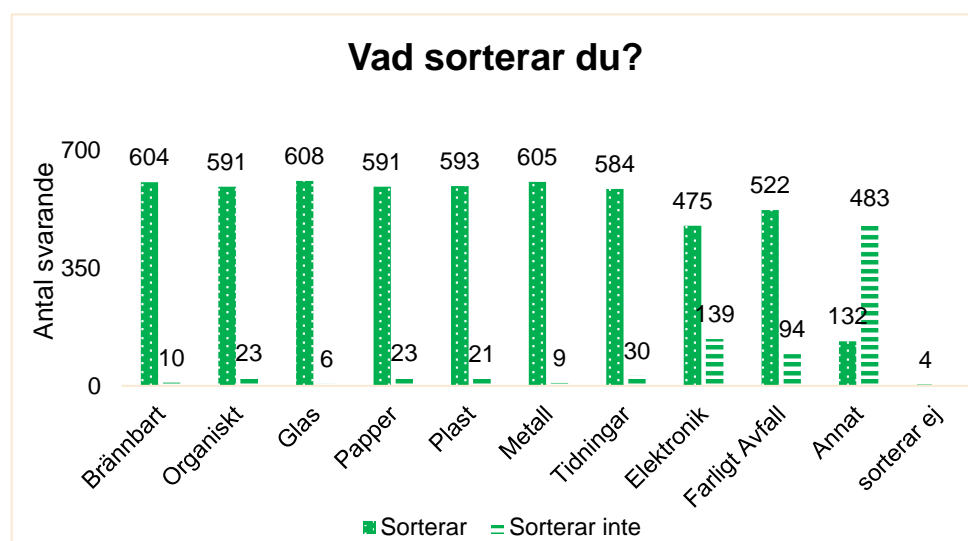
Respondenter

Det kom in flest svar från respondenter som har Tyringe som postadress (29%), därefter kom de som har postadress Hässleholm (16%) och sen de med postadress Hästveda (13%) (n=614) (se appendix 2, figur 14).

Andelen kvinnor som svarade på enkäten var 74%, män 25% (n=614) (se appendix 2, figur 12).

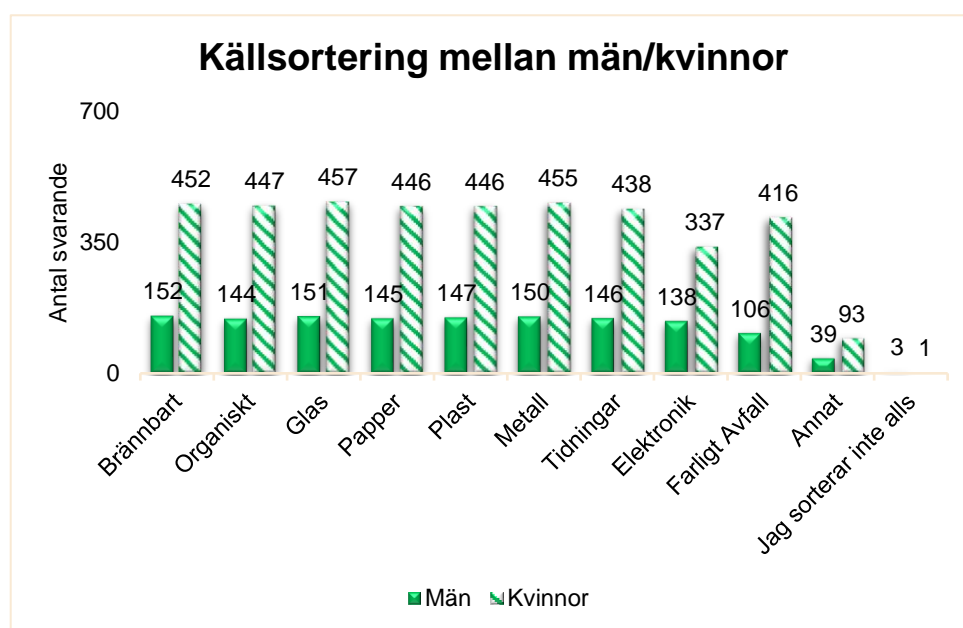
Källsorteringsvanor

Av de respondenter som genomförde enkätundersökningen och som svarade på frågan vad de källsorterar, så visar resultatet att 87% källsorterar, 15% källsorterar endast vissa fraktioner och 1 % källsorterar inte alls. Brännbart, glas och metall var de fraktioner som de flesta källsorterar. Elektronik, farligt avfall samt annat var högst på det som respondenterna sorterade mindre av (se figur 3).

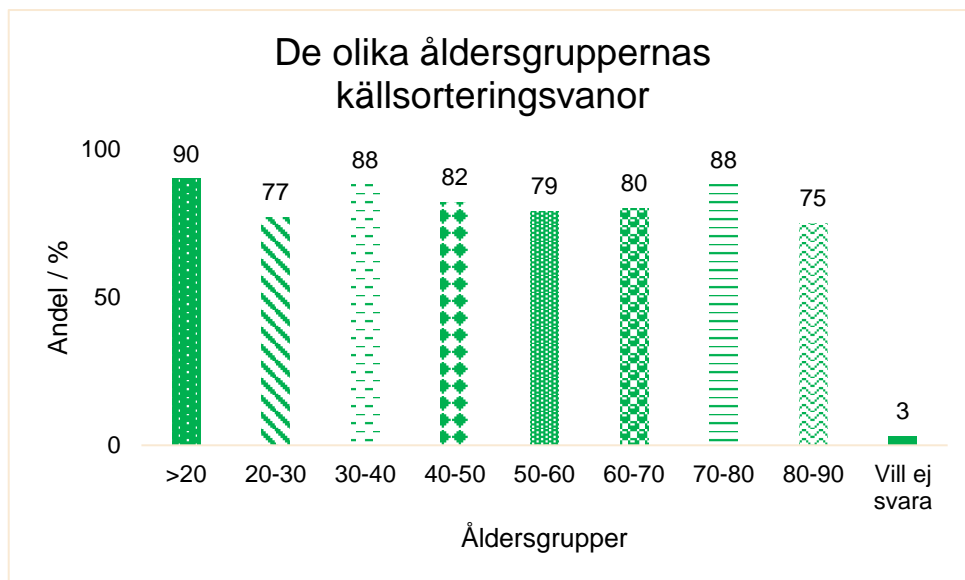
Figur 3. Visar hur respondenterna källsorterar sitt avfall i de olika fraktionerna som finns i kommunen. Flervalsfråga där mer än ett alternativ kunde väljas (n=614).

En jämförelse av kvinnor och män visar att kvinnor källsorterar i något högre utsträckning än vad män gör. Medelvärdet på kvinnor ligger på 96%, män 94% (se figur 4).

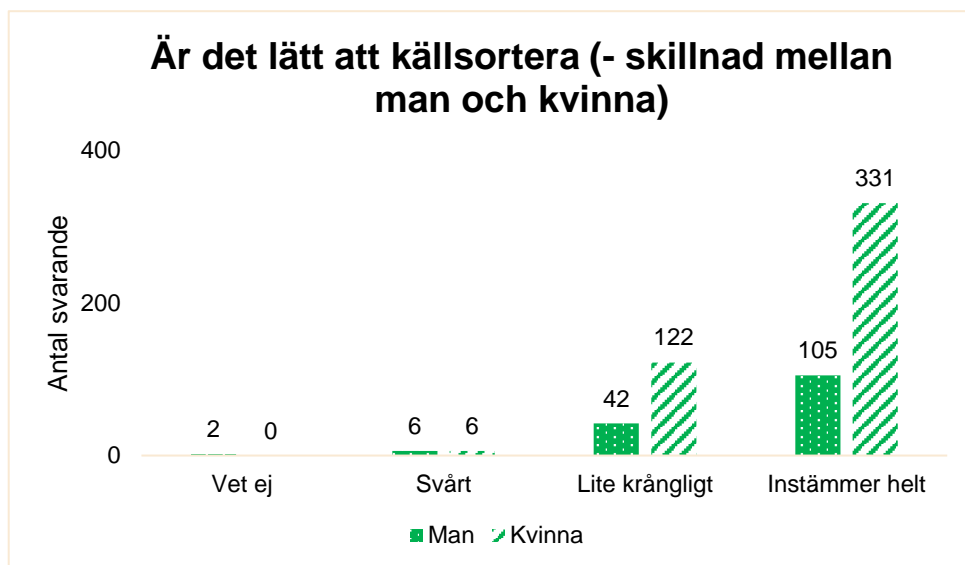
Figur 4. De fraktioner som respondenterna källsorterar. En jämförelse mellan kvinnor och män. Antal svarande män: 155, kvinnor: 459 (n=614).

I figur 5 redovisas en jämförelse mellan de olika åldersgrupperna och deras källsorteringsvanor. Det går att se en tydlig skillnad i resultatet då respondenter >20 är de som är flitigast med källsortering med 90% och sen kommer 30–40 åringar och 70–80 åringar med 88%. Åldersgruppen 80–90 år samt 20–30 år var de som källsorterar minst och hamnade på 75% respektive 77%.

Figur 5. Ett stapeldiagram som visar de olika åldersgrupperna och hur mycket de sorterar (n=616).

På frågan om respondenterna tycker det är lätt att källsortera, så svarade 70% att de instämmer, 27% svarade att det är lite krångligt, 2 % svarade att det var svårt och 1% svarade att de inte visste. I jämförelse mellan kvinnor och mäns uppfattning hur lätt de tycker det är att källsortera så svarade 71% av kvinnorna att det var lätt att sortera och 26% att det var lite krångligt. 67% av männen tycker det var lätt och 27% tyckte att det var lite krångligt (se figur 6).

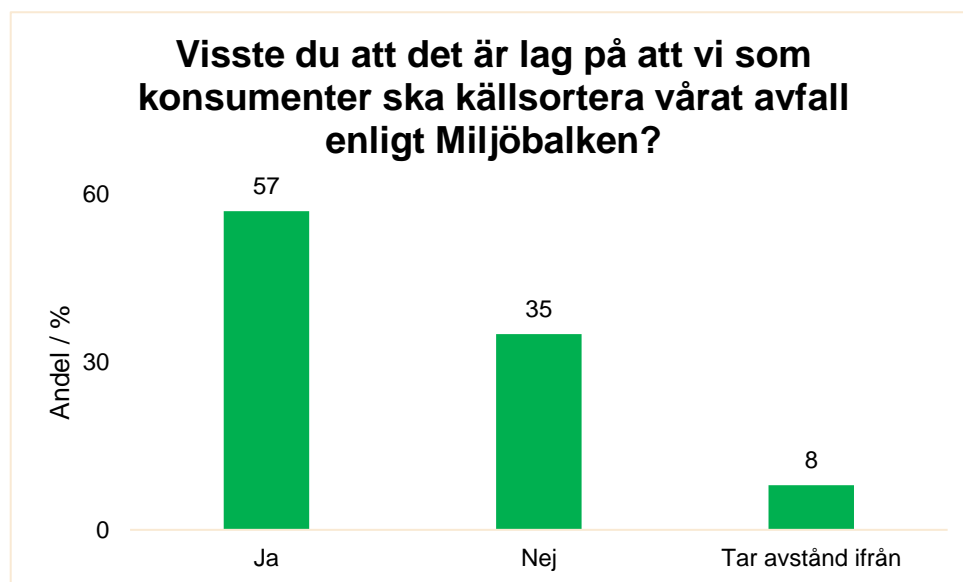

Figur 6. Visar en jämförelse mellan män och kvinnor och hur lätt dom tycker det är att sortera. Antal svarande män: 155, kvinnor: 459 (n=614).

Medvetenhet samt syfte med sin källsortering

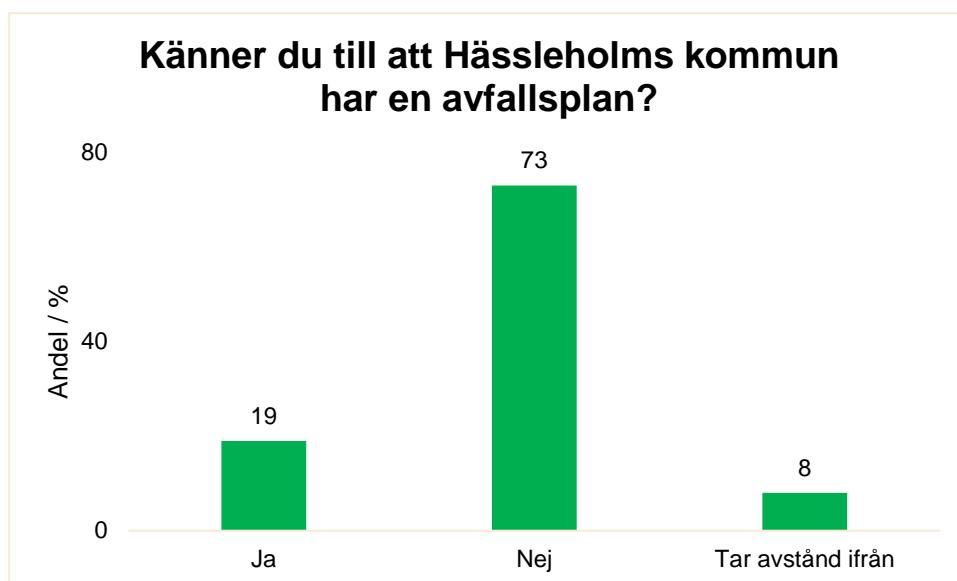
På frågan om respondenterna tyckte det var viktigt att sortera ur miljösynpunkt så svarade 84% att de instämde helt medans 13% instämde delvis (se appendix 2, figur 20).

Bara lite mer än hälften av respondenterna visste att det är lag på källsortering (57%) enligt Miljöbalken (se figur 7). I en jämförelse mellan kvinnor och män så hade kvinnorna lite bättre kännedom än männen.

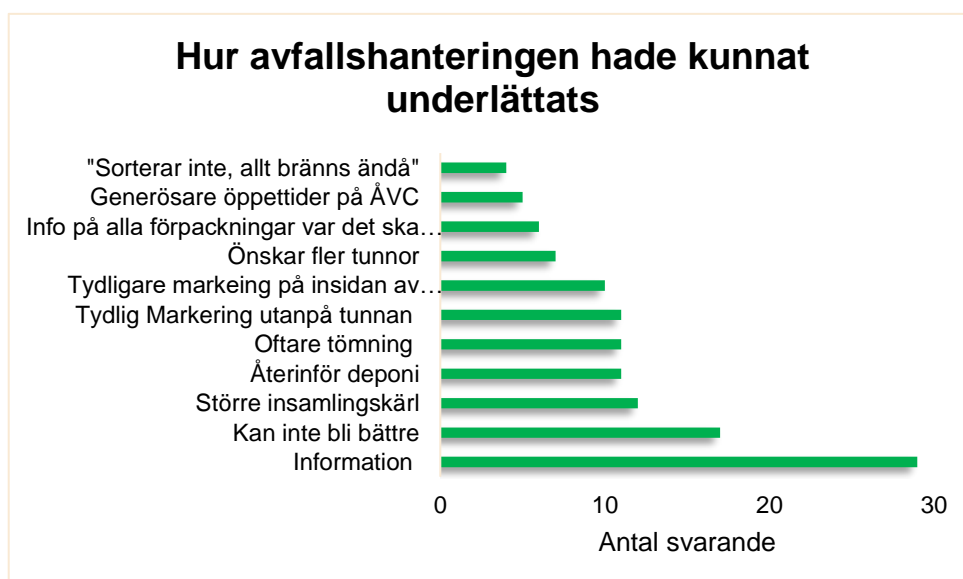
Figur 7. Visar hur stor andel av respondenterna som visste om att det är lag på källsortering (n=576).

Respondenterna fick även frågan om de kände till avfallsplanen för Hässleholms kommun, där resultatet visar att det är 73% av de tillfrågade som inte känner till den. En jämförelse mellan kvinnor och män så hade männen sämre kännedom om avfallsplanen (se figur 8).

Figur 8. Visar hur många procent av respondenterna som svarade ja respektive nej eller tar avstånd ifrån, i frågan om de visste om att Hässleholms kommun har en avfallsplan (n=571).

På en utav de öppna frågorna, ”Hur tycker du avfallshanteringen hade kunnat underlättats?”, så hade respondenterna möjligheten att ge flera förslag genom en öppen fråga. Majoriteten av respondenterna som svarade på frågan angav att de tycker att de invånare som slarvar eller inte kan sortera, ska informeras och undervisas så det blir rätt. Respondenterna önskade även större soptunna samt att deponitunnan skulle införas igen (se figur 9).

Figur 9. Förslag och förbättringar från respondenterna angående avfallshanteringen (n=183).

Faktorer som kan påverka källsorteringen

För att undersöka hur respondenterna har möjlighet att förvara och sortera sina sopor inomhus fick dom frågan ”Har du sorteringskärl för att sortera- och förvara dina sopor inomhus?”. 90% av de som svarade sa att de har förvaringsmöjlighet inomhus medans 10% svarade nej (se appendix 2, figur 18). Följdfråga till de som svarade nej på föregående fråga, var en öppen fråga där de hade möjlighet att svara på varför de inte hade sorterings- och förvaringsmöjligheter inomhus. Majoriteten av de som svarade sa att de inte hade plats inomhus eller att de gick ut med soporna direkt. Några svarade att de samlade sina sopor i uthus eller så förvarade de bara brännbart och organiskt inomhus.

Då Hässleholms Miljö har haft problem med att deras kunder bland annat använder plastpåsar till sitt organiska avfall så ställdes frågan om respondenterna hade koll på vilka påsar som ska användas till sina sopor innan det hamnar i soptunnan. 88% av respondenterna ansåg att de hade kunskap om vilka påsar som ska användas till sina sopor medans 11% inte visste vilken påse som skulle användas till sina sopor (se appendix 2, figur 27) (n=616). Följdfrågan var varför det var viktigt med att vissa sopor skulle ha en påse omkring sig. 73% av respondenterna svarade att det var på grund av arbetsmiljösynpunkt för chaufförerna, 63% för att det blev kladdigt i soptunnan, 45% för att exempelvis plast kan flyga iväg vid tömning medans 7% menade att de spelar ingen roll – huvudsaken var att det hamnade i soptunnan och 5% använde ingen påse alls (se appendix 2, figur 28) (n=616).

Utveckling kring källsortering

På frågan om respondenterna var nöjda med sin avfallshantering så svarade 85% att de var nöjda och medans 14% inte var nöjda (se appendix 2, figur 30). Respondenterna hade även möjlighet att komma med förslag om hur de tycker att avfallshanteringen hade kunnat utvecklas. 17% svarade att de önskade fler tömningar alternativt en mer flexiblere tömning, många önskade att deponikärl infördes igen (se figur 10).

Några andra reflektioner var:

- *”Inte ha så många fraktioner. Det står lådor överallt inne med olika sopor”*
- *”Jag tycker det är ”svårast” att sortera i badrummet. Där blir mycket sopor, förpackningar och dylikt och de kan hamna i hygientunnan bland tops, bindor och annat (av bekvämlighet). Här skulle man behövt en modell för sortering eller tips på förenkling att göra rätt”*
- *”Strunta i att sortera, allt hamnar på samma plats ändå”*
- *”Tydligare instruktioner/information (många tror fortfarande att sortering är onödigt; att allt hamnar i en hög på avfallsanläggningen i alla fall). Skapa medvetenhet kring vad korrekt sortering bidrar till osv”.*

Figur 10. Visar förslag från respondenterna hur dom tycker avfallshanteringen kan utvecklas (n=141).

De två sista frågorna handlar om hur respondenterna tycker att de har tillräcklig med information om varför källsortering är viktigt, där över 91% svarade att de var välinformerade och önskade därför inget mera och 8% ansåg de hade behövt mer information (se appendix 2, figur 31). Trots den goda kunskapen om varför källsortering är viktigt så ansåg 14% att de hade behövt mer guider och broschyrer hemskickade medans 86% svarade nej på den sista frågan (se appendix 2, figur 32).

Litteraturöversikt

Idag är en stor del av hushållsavfallet centrerat till källsortering i hemmet. Sen sorteringen infördes i slutet på 1990-talet så har återvinning av material ökat kraftigt (Bolton. K., Dahlén. L. & Rousta. K. 2016). Genom att återvinna material i kasserade produkter som till exempel avfall så resulterar det i en positiv effekt på miljön då bland annat utsläpp av växthusgaser minskar (Naturvårdsverket 2020d).

Proceduren att källsortera sitt hushållsavfall genom olika system är beroende i vilken kommun man tillhör. År 2014 så behandlades ca 4,55 miljoner ton hushållsavfall där 47% användes till energiåtervinning, 36% blev material återvunnet, 16% organiskt material togs tillvara på samt endast 1% blev deponi. Siffrorna visar att genom att ha ett effektivt källsorteringssystem så går det att öka återvinningen ytterligare. Men för att öka sorteringen så krävs det engagerade invånare som aktivt deltar i sin källsortering (Bolton. K., Dahlén. L. & Rousta. K. 2016).

Olika faktorer har studerats om vad som är avgörande i sorteringsbeteendet hos individen, där faktorer som okunskap, bekvämlighet, men även deras inställningar till miljö och återvinning påverkar individens engagemang i källsorteringen (Hage et al 2016; Johansson 2016). I Pedersen & Manhice (2020) och Oztekin et al (2017)

studier, har det visats att individen tycker att det är rörigt, obekvämt och tidskrävande att källsortera sitt hushållsavfall. Genom att informera individen fördelarna med att källsortera och återvinna så skapar man en större förståelse och insikt till varför det är viktigt att sortera sitt avfall. Andra faktorer till ovilja att källsortera kan bero på tillgängligheten av återvinningscentraler eller återvinningsstationer, själva strukturen i avfallshanteringsystemet samt beroende på olika städers policys (Pedersen & Manhice 2020).

Sorteringsbeteendet hos hushåll kan kvantitativt mätas och utvärderas genom att göra plockanalyser på hushållens avfall (Bolton, Dahlèn & Rousta 2016). Plockanalyser görs för att få en övergripande uppfattning om hur hushållen sorterar sitt hushållsavfall. Detta är viktigt för kommunernas arbete och deras ökade kvalitetskrav som de har på avfall för behandling och återvinning (Avfall Sverige 2020b). Felsorterade hushållsavfall är ett stort problem idag, och plockanalyserna visar invånarnas faktiska källsorteringsbeteende oavsett var de svarar i undersökningar. I undersökningar kan dock ledtrådar och indikationer avslöjas vilket kan bidra till att få en bättre översikt för att göra åtgärder eller påbörja kampanjer (Bolton, Dahlèn & Rousta 2016). Tidigare studier har även visat att kvinnor är mera miljömedvetna och engagerade än män. Bland annat så visade det sig att kvinnor köper mycket begagnat, handlar kemikaliefri mat och kör mindre bil än vad männen gör, kvinnor ställer dessutom även upp på mer undersökningar rörande miljöfrågor än motparten (Oztekin et al 2017).

En annan vanlig bakgrundsfaktor som kan ha inverkan på källsorteringsviljan är åldern. Det finns studier som har kartlagt olika åldersgruppers uppfattningar samt deras argument till sin källsortering, där den yngre befolkningen verkar ha en mer negativ syn samt saknar viljan att källsortera (Knussen, Yule, Mc Kenzie & Wells 2004; Lindèn 2002). Det finns dock andra studier som visar att den äldre kategorin är mer benägna att vilja sortera men där den fysiska begränsningen stoppar (Johansson 2016).

Diskussion

Denna studie visar att endast 19% visste om att det finns en avfallsplan i Hässleholms kommun. Vidare visar undersökningen att det var knappt hälften av respondenterna som hade kunskap om att det är enligt Miljöbalken lag på att källsortera sitt avfall. Trots detta så tyckte 84% att det var viktigt att källsortera ur miljösynpunkt och majoriteten av de svarande sorterar sitt avfall. Respondenter i åldersgruppen >20 var flitigast med sin källsortering med 90% och vidare så visade det sig att det var ingen större skillnad mellan män och kvinnors källsorterings vanor.

Respondenterna

Huvuddelen av respondenterna bor med postadress Tyringe och tätt efter kommer postadress Hässleholm och postadress Hästveda.

Enkätundersökningen visar att det är 74% kvinnor och 25% män som har svarat, Oztekin et al (2017) menar att det är vanligt förekommande att kvinnor svarar mer än vad män brukar göra. Oztekin et al (2017) menar även att kvinnor visar mer miljöhänsyn och har även ett mera miljövänligt beteende jämfört med män. Resultatet från denna undersökningen, vilket besvarar en av frågeställningarna, visar att det finns ingen större skillnad mellan män och kvinnors källsorteringsvanor då medelvärdet för män låg på 94% medans kvinnorna låg på 96%.

Källsorteringsvanor

Undersökningen visar en hög andel som källsorterar sitt avfall, 87%, medan 15% sorterade vissa fraktioner och 1% sorterade inte alls. Det höga resultatet

på respondenter som källsorterar sitt avfall kan betyda att det finns ett intresse av att vilja ta ett ansvar för sin konsumtion (Johansson 2016). De respondenter som bara sorterar vissa fraktioner samt de som inte sorterar alls, kan betyda att individen ser ingen direkt fördel med att källsortera, vilket gör att man struntar hellre att genomföra den. Nyttan med att förstå meningen med källsorteringen och dess betydelse för miljön kan få ett visst avstånd om inte handlingen av sorteringen ger tydliga fördelar för individen (Johansson 2016). I en studie av Andersson & Stage (2018) visar att när det finns flera system för att samla avfall i så blir det en mindre mängd papper och förpackningar som faktiskt blir felsorterade. Sen flerfackskärlen kom år 2016, så har Hässleholms Miljö sett en stor ökning av insamlat material vilket är en positiv utveckling. De vanligaste fraktionerna som källsorteras enligt undersökningen är brännbart, glas och metall vilket även går att se på FTI:s insamlingsstatistik. På deras sida går det att läsa om samtliga kommuners källsortering och ett snitt på vad varje invånare sorterar i de olika fraktionerna (FTI 2021). Elektronik, farligt avfall samt annan sortering låg högst på listan som inte sorterades.

Resultatet i undersökningen visade även att vissa respondenter tyckte det var meningslöst att källsortera medan några hade inställningen att det spelar ingen roll med källsorteringen då allt bränns tillsammans oavsett. Enligt EU:s avfallstrappa, i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och upphävande av vissa direktiv, så är förbränning det fjärde och nästsista trappsteget som bör tas. Ska trappan följas så behövs en förändring i våra vanor och handlingar. Så genom att källsortera och återvinna avfallet så försvinner inte naturens material lika fort ur kretsloppet. Dessutom kan avfallet innehålla farliga ämnen, som riskerar att läcka ut i naturen, men när det tas om hand så skyddas människor och miljö (Naturvårdsverket 2020a). Tonglet, Phillips och D (2004) menar även att hushåll idag bör uppmuntras till att försöka minska och förebygga sina sopor istället och leva ett hållbarare liv då återvinning inte får ses som ett mål då detta ligger längre ned i avfallstrappan. Men ett steg i rätt riktning är att källsortera sitt avfall och detta kommer då leda till en bättre avfallshantering (Naturvårdsverket 2020a).

Då studien även hade för avsikt att undersöka om det skiljde sig nånting åt mellan åldersgruppers källsorteringsvanor så visar det sig att åldersgrupp >20 är den som källsorterar mest med 90% sen kommer åldersgrupp 30–40 samt 70–80 på 88%. Åldersgrupp 20–30 samt 80–90 var de som sorterade i lägst utsträckning med 77% respektive 75%. I tidigare studier har det visat sig att åldern har en avgörande faktor om det källsorteras, och där yngre ofta har en mer negativ attityd till sin källsortering. Ett oroväckande resultat då det kan leda till en negativ miljöpåverkan då den yngre generationen verkar vara mindre motiverade till att källsortera (Knussen et al 2004). Lindèn (2002) skriver att trots att de flesta yngre har större kunskap än de äldre vad gällande källsortering och även inom ämnen som miljö, natur och samhälle så sorterar de mindre. Lindèn (2002) menar att detta måste uppmärksammas då det är ett problem mellan den teoretiska kunskapen och deras vardagssituationer. Resultatet i denna undersökningen visar dock att den yngre generationen var de som sorterade i högst utsträckning, samtidigt så skiljer det sig inte mycket åt i procentenheter mellan de olika åldersgrupperna, vilket är positivt då det kan betyda att respondenterna har en vilja att källsortera. För att kunna säkerställa en god källsortering så behövs ofta en kontinuerlig information (Hage et al 2016), så Hässleholms Miljö rekommenderas att arbeta mera med att försöka nå ut till alla generationer och förklara syftet och nyttan med att källsortera, som en påminnelse till individen, vilket kan resultera till en högre källsortering.

Många av de studier som finns idag angående olika ålderskategoriers argument till sin källsortering, är så pass gamla att det potentiellt kan finnas nya argument från en ny generation som har kommit ut i vuxenlivet. Därför hade det varit intressant med vidarestudier för att undersöka dessa yngre invånare och deras resonemang angående deras syn på källsortering.

Medvetenhet samt syfte med sin källsortering

Med en bra avfallshantering så kommer naturresurser användas mer effektivt och resultatet blir att miljöpåverkan kommer minska både i och utanför Sverige vilket blir en positiv förbättring (Naturvårdsverket 2020a).

Majoriteten av de som svarade på frågan om de tyckte det var viktigt att källsortera ur miljösynpunkt så svarade 84% att de instämde. En studie från Kiruna visar på samma medvetenhet från invånarna, att källsorteringen har en stor betydelse för en hållbar utveckling (Axiotou 2017). Resultatet känns lovande då det visar att respondenterna är medvetna om varför källsorteringen är viktig. Det kan tolkas som att Hässleholm miljö lyckats framföra sina visioner till invånarna i kommunen, och detta kan leda till ett ännu bättre resultat för den framtida källsorteringen. 13% svarade att de höll delvis med, vilket kan betyda att det hade behövts lite extra informationsspridning till invånarna för de som är osäkra kring sin källsortering. För att en individ ska vara villig att utföra vissa miljöhandlingar så är motivation och information viktiga grundstenar menar Johansson (2016). Undersökningen hade även för avsikt att ta reda om där fanns några faktorer som gjorde att respondenterna inte källsorterade. Och på frågan om de kände att de hade behövt mera information och guider kring sin källsortering så var det 14% som svarade att de önskade mera information. Schults (2002) menar att med en ökad kunskap så blir det en bättre förutsättning och därför kan ett visst beteende då förändras eller förstärkas. Så önskan från respondenterna som ville ha mer guider och information tolkas som att de faktiskt vill förändra sitt beteende. Pedersen & Manhice (2020) skriver att information via media och utbildning för enskilda gör att individer blir mer positiva till sin källsortering och kan därför förstå bättre vad källsorteringen gör för nytta för miljön och dess framtida generationer.

Trots den höga andelen som tyckte det var viktigt att källsortera så var det bara lite mer än hälften (57%) som visste om att det finns en lag, om att vi som konsumenter ska källsortera. Efterföljande fråga om respondenterna kände till Hässleholms kommuns avfallsplan så var det endast 19% som visste om detta. Det var förvånande med tanke på att det var så många som tyckte det var viktigt att sortera ur miljösynpunkt. I en undersökning från Halmstad så fick man ett liknande resultat, där majoriteten av de tillfrågade inte visste om avfallsplanen och åldern 18–35 år hade aldrig ens hört talas om detta (Claesson & Isbring 2019). Detta kan betyda att Hässleholm Miljö

hade behövt upplysa och uppdatera invånarna angående avfallsplanen samt gällande lagar och regler.

Respondenterna hade även möjlighet att komma med förslag om hur de tycker avfallshanteringen hade kunnat underlättats genom en öppen fråga, där en stor del svarade att bättre information till de som slarvar eller inte kan sortera. Hage et al (2016) menar att det behövs en kontinuerlig kommunikation för att kunna säkerställa en god källsortering. Ett förslag till Hässleholms Miljö är att genomföra informationskampanjer med jämna mellanrum, som en påminnelse för att inte slarva med källsorteringen eller att det inte ska glömmas bort.

Faktorer som kan påverka källsorteringen

De flesta av respondenterna som svarade på frågan om de hade sorterings- och förvaringsmöjligheter inomhus för sin källsortering så svarade 90% att det fanns. Resterande 10% som svarade nej fick följdfråga om varför och öppen fråga där de hade möjlighet att svara fritt. De flesta angav då att de inte hade plats inomhus och det bekräftar även Pedersen & Manhice (2020), att det är ett stort problem med bristen av förvaringsmöjlighet av sitt avfall inomhus. Kök idag är generellt små och där finns inte så mycket utrymme att sortera och förvara sitt avfall, innan det kommer ut till soptunnan. Därför hade det varit intressant med en vidarestudie för att undersöka hur de som ritat och bygger nya bostäder tänker och planerar kring möjligheten att förvara sopor inomhus, om det tas hänsyn till detta idag och hur det ser ut för framtida bostäder.

Målet med undersökningen var bland annat att ta reda på vilka faktorer som kan påverka respondenterna i deras vilja att källsortera. Vissa av respondenter ansåg att de inte orkade källsortera då de hade inställningen att alla sopor bränns tillsammans. Detta är några av de vanligaste negativa kommentarerna som är kopplat till källsorteringen (Pedersen & Manhice 2020; Oztekin et al 2017). Att förändra en negativ attityd till en mer positiv går att genomföra. Förslaget till Hässleholm Miljö är att informera mera hur källsortering fungerar, varför vi gör det, vilka positiva effekter detta får.

Redogörelsen kan fungera som en positiv påverkan på individens känsla, att deras handling kommer göra skillnad för miljön samtidigt som det blir en bekräftelse att andra källsorterar menar Hage et al (2009). Dock så säger majoriteten att de går ut med soporna direkt eller att de har sin källsortering i nåt uthus innan de går iväg med det. Pedersen & Manhice (2020) skriver att vardagliga rutiner tillsammans med den individuella attityden, medvetenhet och sina värderingar gör att individen har viktiga drivkrafter och därför engagerar sig mera i sin avfallshantering.

Hässleholm Miljö upplever en problematik med att deras kunder inte förpackar sina sopor korrekt. Många använder plastpåsar istället för kompostpåse till sitt matavfall, vissa lägger brännbart avfall direkt i soptunnan istället för att förpacka det i en påse. När det läggs avfall direkt i tunnan så blir det en sanitär olägenhet för chauffören, sopor kan blåsa iväg vid tömning och det leder till nedskräpning. Detsamma gäller mjukplast, kunder lägger mjukplast direkt i soptunnan vilket resulterar i att plasten riskerar att flyga iväg vid tömning.

Respondenterna fick frågan om de visste vilka påsar som ska användas till vilka sopor innan det hamnar i soptunnan. Det var en flervälsfråga men majoriteten (73%) svarade att det var på grund av arbetsmiljösynpunkt för chauffören, något färre svar på alternativet att det blev kladdigt i soptunnan, 63%. På alternativ 3 att plast kan flyga iväg vid tömning var det 45% som kryssat i. 7% ansåg att det spelar ingen roll – huvudsaken är att det hamnar i tunnan och 5% använde ingen påse alls. Svaren på frågorna indikerar ändå som att majoriteten har kunskapen om varför vissa sopor ska ha påse omkring sig innan det hamnar i soptunnan.

Då vi alla människor är individer som tycker och tänker olika, så finns det egentligen inte några korrekta svar på vad som kan göras för att få flera till att vilja källsortera rätt. I en studie från Knussen & Yule (2008), visade det sig att människor ansåg att deras vanor var det största hindret till att återvinna mera och de kände en skyldighet att ändra sitt beteende. Pedersen & Manhice (2020) skriver att det är många som värdesätter ordning och bekvämlighet i sitt hem vilket gör att källsorteringen kommer i andra hand, trots att man vill stödja miljöarbetet. För att påverka individens vilja till att källsortera så finns det ett flertal studier som bekräftar att det är viktigt med

information (Pedersen & Manhice 2020; Schults 2002; Johansson 2016). Därför hade det varit intressant med en fördjupning på invånares attityder i deras källsorterings beteende då denna studien inte hade för avsikt att undersöka den frågan. En anledning till att en sådan studie hade varit intressant är att känslan att respondenterna inte egentligen vet varför de källsorterar. På frågan om de ansåg att det var viktigt att källsortera ur miljösynpunkt, så svarade majoriteten att det var viktigt, men om det inte hade funnits ett fast alternativ på frågan, utan de skulle svara fritt, hur hade de svarat då? Möjligtvis kanske de hade svarat på grund av miljön eller naturens resurser, men svaret hade mycket väl även kunnat bli att de gör det bara för att de ska.

Utveckling kring källsortering

Trots att respondenterna hade dålig kunskap på att det finns lag att vi som konsumenter ska källsortera så var det en hög andel som var nöjda med sin avfallshantering, hela 85%. På efterföljande fråga hade de möjlighet att ge förslag på hur avfallshanteringen hade kunnat utvecklas. Ejlertsson (2019) skriver att det finns en svaghet på öppna frågor, då det oftast bara är en liten del som brukar ta sig tid att svara på detta, sällan är det hälften men oftast mycket färre. Svaren kan därför inte bearbetas med samma säkerhet som andra frågor. Men svaren som kom in (n=141), sorterades upp i teman då det var flertalet respondenter som nämnde samma. 17% önskade fler tömningar då de ansåg kärlen var för små och de blev fulla fort. Rekommendationen till Hässleholm Miljö är att arbeta mera med att informera sina kunder om vikten av att källsortera rätt, samt förklara betydelsen av att vika ihop sina pappersförpackningar, detta kommer resultera i att avfallet tar mindre plats och soptunnan fylls inte på i samma utsträckning (Hässleholm Miljö 2021).

Plockanalys som gjordes år 2019 visade att 48% var felsorterat i den brännbara fraktionen (EcoRetur 2019). Felsorterade hushållsavfall, där mycket går till förbränning istället för återvinning är ett problem, menar Bolton et al (2016), då där är mycket värdefullt material som går förlorat och

försvinner ur kretsloppet (Avfall Sverige 2020). Det var även en stor del av respondenterna som önskade tillbaka deponikärnen, hela 9%. Resultatet går att tyda som att Hässleholm Miljö behöver bli tydligare för sina kunder med vad som ingår i deras abonnemang. Nämligen i kundernas taxa som betalas för att få sina hushållssopor hämtade, så ingår det att beställa och få en miljöbox hämtad, där kunderna kan lägga farligt avfall, trasig keramik/glas och matfett/oljor (Hässleholm Miljö AB 2021).

Genom att minska avfallsmängderna och öka återvinningen så får vi en mer hållbar avfallshantering som minskar samhällets miljöpåverkan (Naturvårdsverket 2020c). Syftet med studien har varit att ta fram underlag för att se vad invånarna i Hässleholms kommun vet om sin källsortering eller om där finns vissa hinder som gör att de inte källsorterar. Resultatet visar att överlag är respondenterna mycket positiva till sin källsortering och vill bidra till en god miljö, men det finns gränser som gör att vissa inte anstränger sig fullt ut. Om det är svårt att källsortera så räcker det inte att ha en positiv inställning, det måste vara lätt att göra rätt. Människor som är missnöjda över avfallssystemet är snarare mer osäkra än missnöjda (Naturvårdsverket 2020c). Därför bör Hässleholm Miljö hitta vägar i sitt arbete där de når ut med en tydlig information. Det ska vara anpassat efter olika situationer samt nå ut till alla åldersgrupper. Detta är viktigt för att vi ska kunna leva upp till alla lagar och regler som finns gällande våran avfallshantering samt för att vi ska kunna minska samhällets miljöpåverkan.

Felkällor

Studien var inriktad till Hässleholms kommun med dess tät- och småorter. Hade undersökningen gjorts på annorlunda vis, exempelvis valt enbart ett område så skulle det förmodligen blivit ett annat resultat.

Det är även känt att de flesta av respondenterna i en enkätundersökning försöker besvara frågorna så enkelt som möjligt. Det är även beroende på hur mycket ansträngning respondent har för avsikt att sätta av för att svara på frågorna, dessutom påverkas det av huruvida man är pigg, trött, ont om tid, intresse eller rent av ointresserad. Ett annat problem är om respondenten

svarar ärligt eller falskt. Även vissa typer av frågor väljer vissa att inte svara på (Ejlertsson 2019). Min hypotes är att de flesta som svarade på enkäten ändå har ett stort intresse för miljöfrågor och därför källsortera medans de som inte källsorterar valde att inte svara. Därför är det en risk att mitt resultat inte är representativt för invånare i Hässleholms kommun. Det finns även en annan felkälla och det är att de som svarade på enkäten ville göra den snabbt och lätt och därför var man inte så sanningsenlig.

Slutsats

Resultatet från undersökningen visar att avfallshanteringen hade kunnat underlättas genom att återinföra deponitunnan, öka tömningsfrekvens, större soptunnor samt ökad information till invånare som slarvar eller inte vill källsortera. Undersökningen visar även att lite mer än hälften av respondenterna (57%) har kännedom om sina skyldigheter att källsortera sitt avfall men endast 19% kände till Hässleholm kommuns avfallsplan. Resultatet indikerar även att vissa respondenter inte källsorterar för att de tycker det är meningslöst/inte förstår nyttan med källsortering. För att kunna följa EU:s avfallstrappa behöver förbränningen minska samtidigt som återvinningen ökar, därför är det viktigt att invånarna får kännedom om källsortering, detta är även något som respondenterna efterfrågar. Enligt Hage et. al (2016) är det även av vikt att kontinuerligt kommunicera ut information för en god källsortering. Baserat på detta forskningsresultat är min slutsats att Hässleholms kommun bör prioritera ett kontinuerligt informationsflöde till dess invånare för att nå målet med ökad källsortering. Detta informationsflöde behöver genomföras på ett sätt som når alla generationer samt förklara syftet och nyttan med att källsortera, exempelvis genom att skapa mer guider om källsorterat avfall.

Slutligen så visade resultatet ingen större skillnad mellan män och kvinnors källsorteringsvanor. Respondenter i åldersgrupp >20 var de som källsorterade i störst utsträckning och 80–90 åringar var de som källsorterade i mindre omfattning. Då denna studie inte hade för avsikt att göra en större fördjupning i källsorteringsbeteende hade detta varit intressant område för vidarestudier. Detta framförallt då tidigare studier inte genomförts i närtid vilket innebär att källsorteringsbeteende och förutsättningar för källsortering förändrats i takt med att samhällets avfallshantering är förändrats.

Tack

Jag skulle först och främst vilja tacka min handledare Maria Hansson på Lunds Universitet som har guidat och gett mig feedback under denna tid jag arbetat med examensarbetet.

Vill även rikta ett stort tack till Matilda Ehnberg på Hässleholm Miljö AB som har bistått med information och lagt ner mycket tid på att hjälpa mig dessa veckor examensarbetet har pågått. Vill även tacka alla respondenter som har tagit sig tid och hjälpt mig att besvara min enkätundersökning, så jag kunde genomföra min studie. Sist men inte minst till min älskade familj som stöttat mig under vägens gång.

Referenser

Ammenberg, J. (2012). *Miljömanagement: miljö- och hållbarhetsarbete i företag och andra organisationer*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Andersson, C. & Stage, J. (2018). Direct and indirect effects of waste management policies on household waste behavior: The case of Sweden. *Waste management*, 76, Ss. 19-27. doi: 10.1016/j.wasman.2018.03.038

Avfall Sverige (2020a). *Kommunalt ansvar*.
<https://www.avfallsverige.se/avfallshantering/kommunen-ansvarar-for-avfall-fran-hushall>
[2021-06-04]

Avfall Sverige (2020b). *Avfallstrenden 2019 – Mer sortering och minskat restavfall*.
<https://www.avfallsverige.se/aktuellt/nyhetsarkiv/artikel/avfallstrenden-2019-mer-sortering-och-minskat-restavfall/> [2021-03-24]

Avfall Sverige (2021). *Deponering*.
<https://www.avfallsverige.se/avfallshantering/avfallsbehandling/deponering/> [2021-04-11]

Axiotou, A-M. (2017). *Enkätundersökning om attityder gentemot källsortering bland invånare i Kiruna centralort*. Magisteruppsats, institutionen för naturgeografi. Stockholm: Stockholms universitet. [urn:nbn:se:su:diva-144073](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:se:su:diva-144073) [2021-05-01]

Berntson, Erik (2016). *Enkätmetodik*. 1. utg. Stockholm: Natur & kultur.

Bolton, K., Dahlén, L. & Rousta, K (2016). A Procedure to Transform Recycling Behavior for Source Separation of Household Waste. *Recycling*, 1, Ss. 147–165. doi: 10.3390/recycling1010147

Claesson, C., & Isbring, E. (2019). *Källsortering i Halmstad: En studie om vad som kan få fler invånare att sortera sitt avfall*. Kandidatuppsats, Akademin för ekonomi, teknik och naturvetenskap. Halmstad: Högskolan i Halmstad. [urn:nbn:se:hh:diva-39769](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:se:hh:diva-39769) [2021-05-03]

EcoRetur (2019). *Plockanalyser av hushållsavfall för Hässeholm Miljö AB*. [Rapport 20190710 Hässeholm Plockanalyser \(2\).pdf](#) [2021-05-01]

Ejlertsson, G. (2019) *Enkäten i praktiken: en handbok i enkätmetodik*. 2. uppl. Studentlitteratur AB, Lund.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (OJ L 312, 22.11.2008, s. 3–30).

FTIAB (2021b). *Insamlingsstatistik – så bra är Sveriges invånare på att lämna in förpackningar till återvinning*. <http://www.ftiab.se/179.html> [2021-04-09]

Hage, O., Söderholm, P. & Berglund, C. (2009). Norms and economic motivation in household recycling: Empirical evidence from Sweden. *Resources, Conservation and Recycling*, 53, Ss. 155-165. doi: 10.1016/j.resconrec.2008.11.03

Hage, O., Miliute-Plepiene, J., Plepys, A., Reipas, A. (2016). What motivates households recycling behaviour in recycling schemes of different maturity? Lessons from Lithuania and Sweden. *Resource's conservation and recycling*, 113, Ss. 40-52. doi: 10.1016/j.resconrec.2016.05.008

Hässleholm Miljö AB (2021). *Avfallstrappan* (bild). <https://www.hassleholmmiljo.se/download/18.2c9665f617704cb69f3302e4/1614595152183/A-Ö.pdf> [2021-05-05]

Hässleholm Miljö AB (2016). *Fyrfackskärl* (bild). <https://www.hassleholmmiljo.se> [2021-05-05]

Hässleholm Miljö AB (2021). *Återvinningscentraler i kommunen* (bild). <https://www.hassleholmmiljo.se> [2021-05-05]

Hässleholm Miljö AB (2021). *Sorteringsguide*. https://www.hassleholmmiljo.se/download/18.2c9665f617704cb69f3302e3/1614595149699/Sorteringsbroshyr_2019.pdf [2021-04-08]

Johansson, K. (2016). Understanding recycling behavior: a study of motivational factors behind waste recycling. *WIT Transactions on Ecology and the Environment*, 202, Ss. 401–414. doi: 10.2495/WM160361

Knussen, C., Yule, F., Mc Kenzie, J., Wells, M. (2004). An analysis of intentions to recycle household waste: the roles of past behavior, perceived habit and perceived lack of facilities. *Journal of environmental psychology* 24, Ss. 237-246. doi: 10.1016/j.jenvp.2003.12.001

Knussen, C. & Yule, F. (2008). "I'm not in the habit of recycling": The role of habitual behavior in the disposal of household waste". *Environment and behavior*, 40, Ss. 683–702. doi: 10.1177/0013916507307527

Lindén, A-L (2002). Ändra livsstil för miljöns skull! Vardagslivets stora utmaning. Miljöforskning: *Formas tidning för ett uthålligt samhälle*, 2, Ss. 6–8.

Naturvårdsverket (2020a). Vem gör vad i avfallshanteringen. www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Vem-gor-vad/ [2021-03-24]

Naturvårdsverket (2020b). *Föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall.*

<https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Rattsinformation/Foreskrifter-allmanna-rad/NFS/2020/NFS-20206-Kommunala-avfallsplaner-om-forebyggande-och-hantering-av-avfall/> [2021-04-06]

Naturvårdsverket (2020c). Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande programmet. <https://naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-sverige/uppdelat-efter-omrade/Avfall/Avfallsplanen/> [2021-04-07]

Naturvårdsverket (2020d). Nya regler för avfallshantering och återvinning – från avfall till resurs. <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Nya-regler-for-avfallshantering-och-atervinning/> [2021-04-10]

Ozetekin. C., Teksöz. G., Pamuk. S., Sahin. E & Dilek. S.K. (2017). Gender perspective on the factors predicting recycling behavior: Implications from the theory of planned behavior. *Waste management* 62, Ss. 290-302. doi: 10.1016/j.wasman.2016.12.036

Pedersen, J. T. S & Manhice, H. (2020). The hidden dynamics of household waste separation: An anthropological analysis of user commitment, barriers, and the gaps between a waste system and its users. *Journal of Cleaner Production*, 242. doi: 10.1016/j.jclepro.2019.03.281

Schultz, P.W. (2002). *Knowledge, Information, and Household Recycling: Examining the Knowledge-Deficit Model of Behavior Change*. [Knowledge, Information and Household Recycling: Examining the Knowledge-Deficit Model of Behavior Change \(p2infohouse.org\)](https://www.p2infohouse.org/p2infohouse.org) [2021-04-17]

SFS 2020:614. Avfallsförordningen. Stockholm: Miljödepartementet.

SFS 2018:1462. Förordning om producentansvar för förpackningar. Stockholm: Miljödepartementet.

SFS 1998:808. *Miljöbalken*. Stockholm: Miljödepartementet.

Tonglet, M., Phillips, P.S., D, A. (2004). Using the Theory of Planned Behaviour to investigate the determinants of recycling behaviour: a case study from Brixworth. *Resource's conservation and recycling*, 41, Ss. 191-214. doi: 10.1016/j.resconrec.2003.11.001

Appendix 1

Enkätfrågor

Hur gammal är du?

- < 20
- 20-30
- 30-40
- 40-50
- 50-60
- 60-70
- 70-80
- 80-90

Kön

- Kvinna
- Man
- Annan identifiering
- Vill inte svara

Hur många personer bor det i ditt hushåll?

Var bor du?

- Hässleholm Centrum
- Tyringe
- Vinslöv

- Bjärnum
- Sösdala
- Vittsjö
- Hästveda
- Tormestorp
- Stoby
- Vankiva
- Ballingslöv
- Hörja
- Röke

Hur länge har du bott på din nuvarande adress?

Vilken är din högsta utbildning?

- Grundskola
- Folkskola
- Gymnasieutbildning
- Universitet- högskoleutbildning
- Annat

Vad är din huvudsakliga sysselsättning?

- Egen företagare
- Studerande
- Pensionär
- Långtidssjukskriven
- Tjänstledig
- Föräldraledig
- Arbetsökande
- Arbetar hemma
- Arbetar

Avfallssortering

Vad sorterar du hemma? (Flervalsalternativ)

- Brännbart avfall
- Matavfall
- Glas
- Papper
- Plast
- Metall
- Tidningar
- Elektronikavfall
- Farligt avfall (tex läkemedel, kemikalier)
- Annat
- Jag sorterar inte

Har du sorteringskärl för att sortera- och förvara dina sopor inomhus?

- Ja
- Nej

Om du svarade nej på föregående fråga, specificera gärna varför

Är det lätt att sortera dina sopor?

- Instämmer helt
- Lite krångligt
- Svårt
- Vet ej

Anser du att det är viktigt att sortera sopor ur miljösynpunkt?

- Instämmer helt
- Instämmer delvis
- Tar avstånd från

Vet ej

Visste du att det är lag att vi som konsumenter ska källsortera vårt avfall enligt Miljöbalken?

Ja

Nej

Tar avstånd ifrån

Finns det tillräckligt många soptunnor?

Ja

Nej

Är soptunnorna tydligt markerade för vad de ska innehålla?

Ja

Nej

Töms soptunnorna tillräckligt ofta?

Ja

Nej

Bör det finnas möjlighet till fler tömningar av soptunnorna vid tomten/fastigheten?

Ja den blir full fort

Nej det är tillräckligt

Fråga till dig som bor i lägenhet: Kan eller vill inte alla i fastigheten sortera?

En del vill inte

Vet inte hur man gör

Alla sorterar

Vet du vilka påsar du ska använda till dina sopor innan det hamnar i soptunnan?

Ja

Nej

Vet du varför du ska använda påse om dina sopor innan det hamnar i soptunnan? (flervalsalternativ)

- Ur arbetsmiljösynpunkt för chaufförerna
- Det blir kladdigt i soptunnan
- Till exempel plasten kan flyga iväg vid tömning
- Jag använder ingen påse till mina sopor
- Det spelar ingen roll vilken påse man använder, bara det hamnar i soptunnan

Känner du till att Hässleholms kommun har en avfallsplan?

- Ja
- Nej
- Tar avstånd ifrån

Hur tycker du man kan underlätta avfallshanteringen?

Är du nöjd med avfallshanteringen?

- Ja
- Nej

Hur skulle du utveckla nuvarande avfallshanteringssystem?

Avfallsrådgivning

Har du tillräckligt med information om varför man bör avfallssortera?

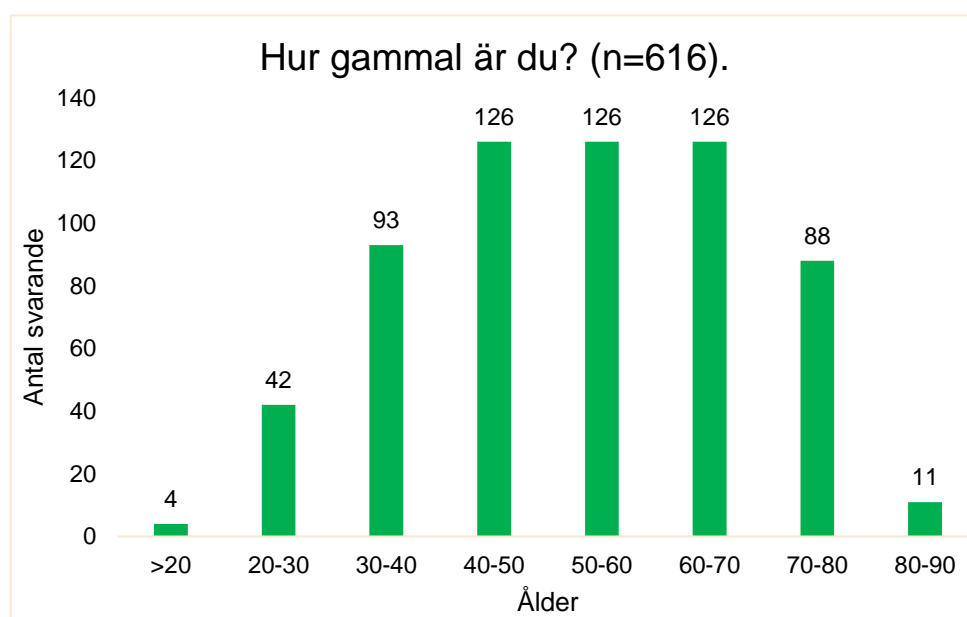
- Ja
- Nej

Hade du behövt mer guider och broschyrer hemskickade?

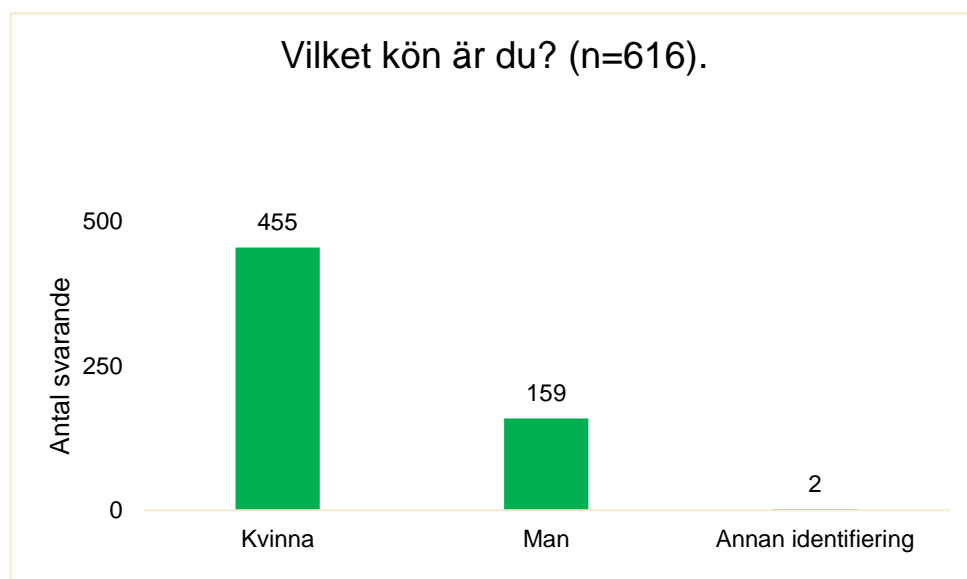
- Ja
- Nej

Appendix 2

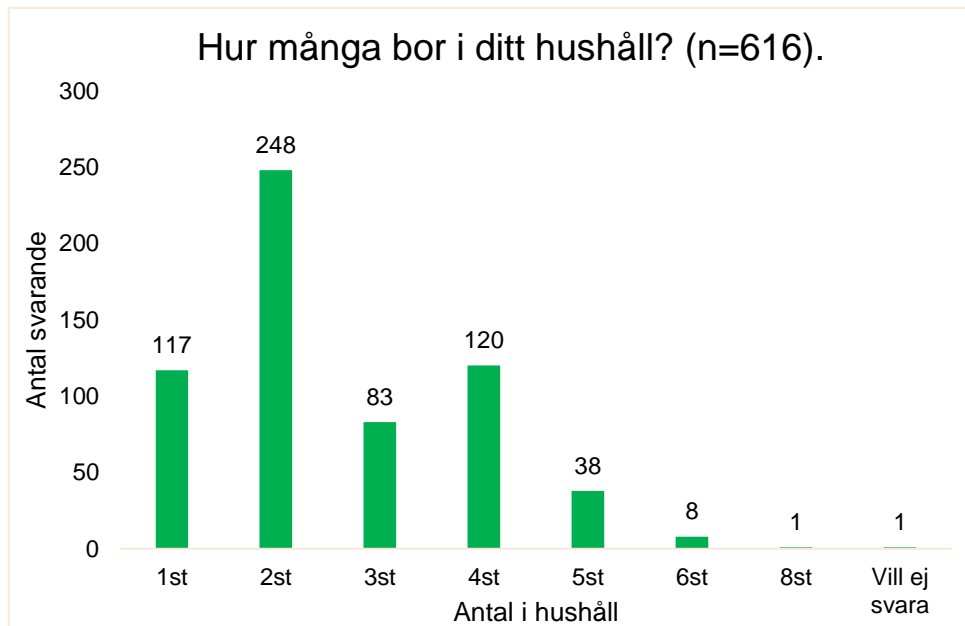
Redovisning av enkätresultat

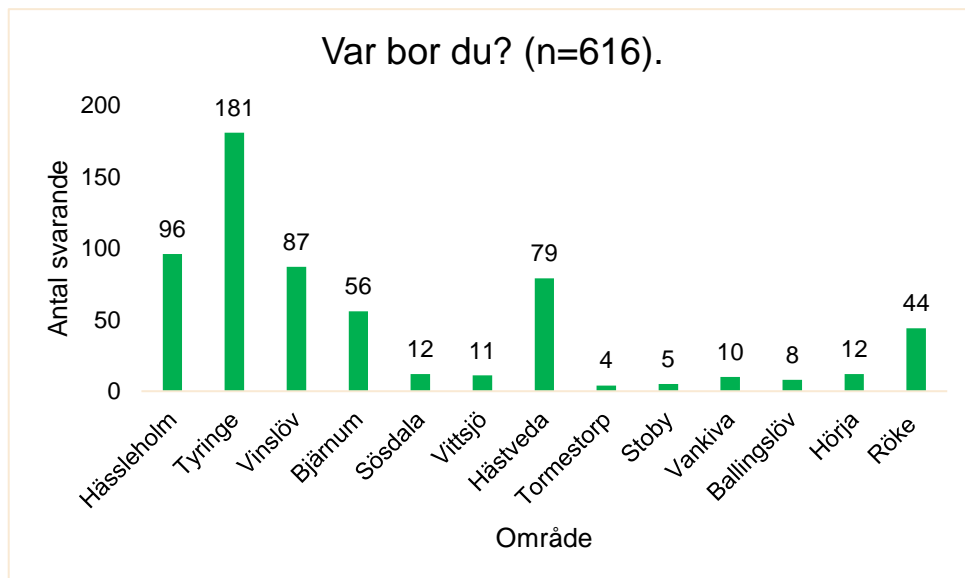
Figur 11. Ålder på respondenter (n=616)

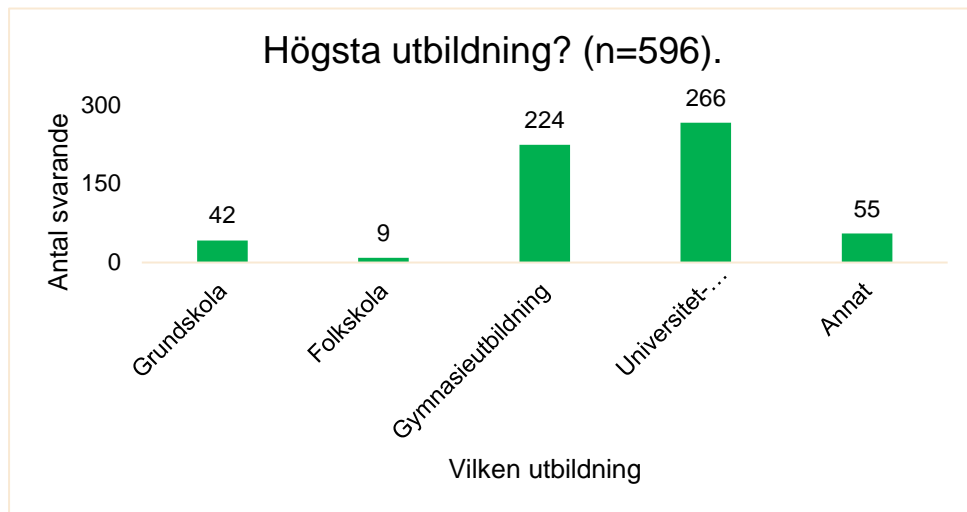
Figur 12. Hur många bor i respondentens hushåll (n=616)

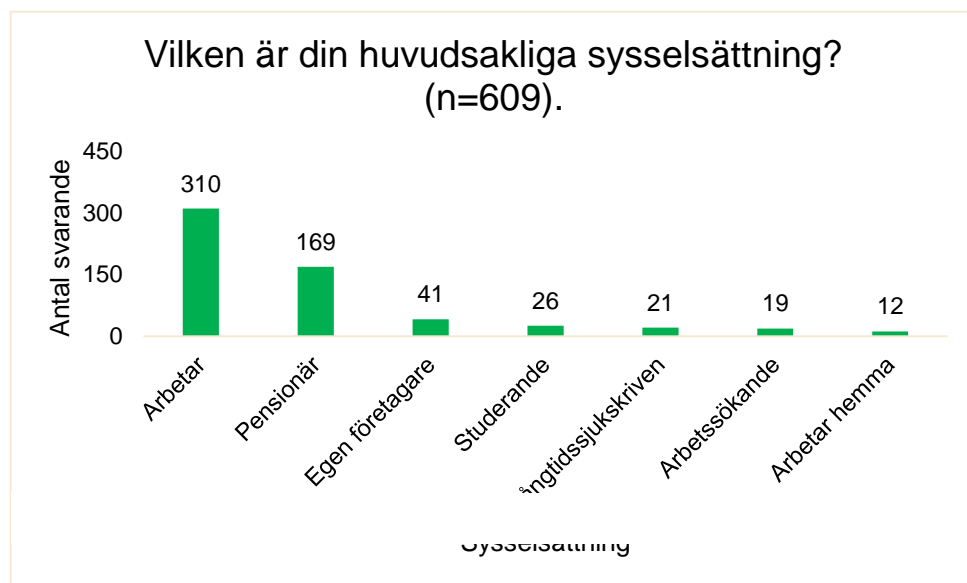
Figur 13. Hur många bor i respondentens hushåll (n=616).

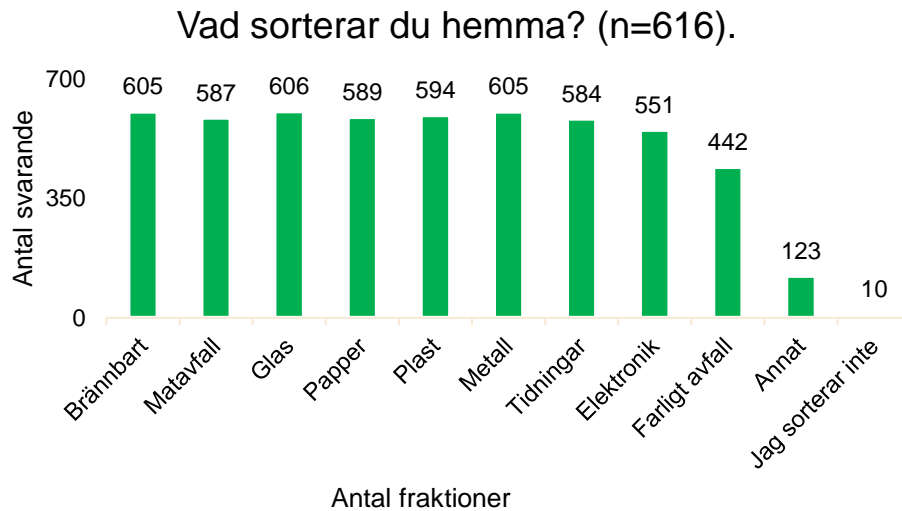
Figur 14. Var bor respondentent (n=616).

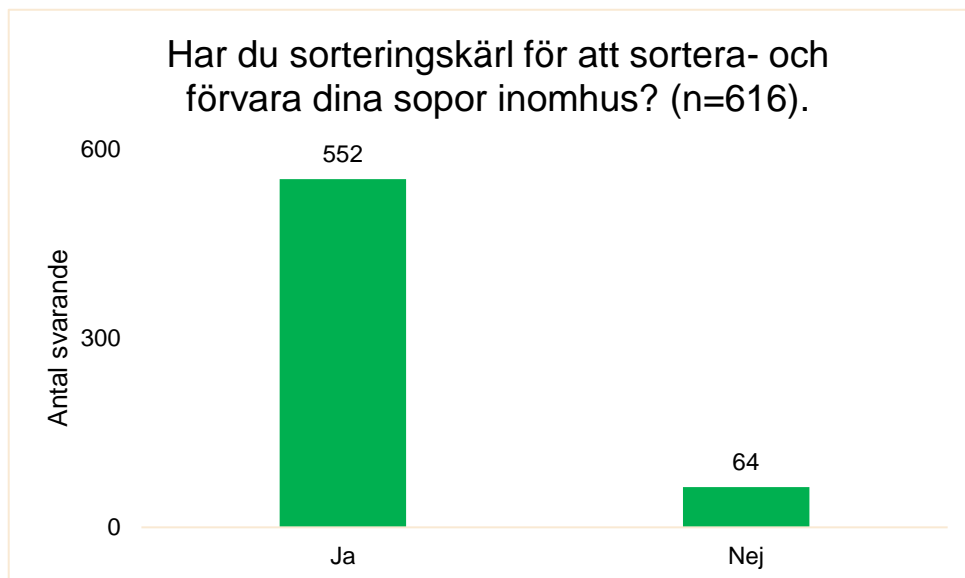
Figur 15. Högsta utbildningen respondenten har (n=596=).

Figur 16. Vilken sysselsättning respondenten har (n=609).

Figur 17. Vilka fraktioner respondenten källsorterar hemma (n=616).

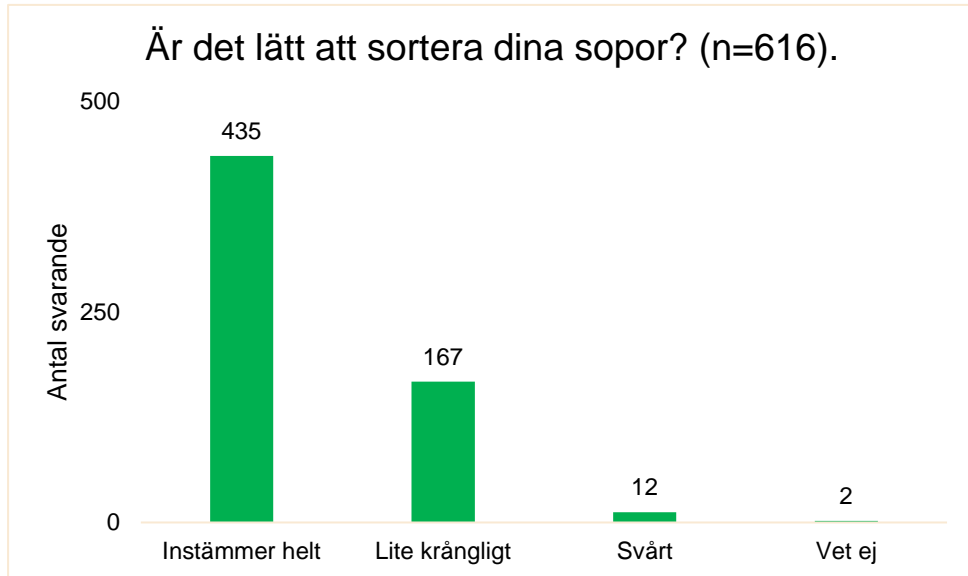

Figur 18. Om respondenten har sorteringskärl för att sortera och förvara sopor inomhus (n=616).

Om du svarade nej på föregående fråga, specificera gärna varför (n=57).

- Finns inte plats. Har en påse (som sorteras vid tunnorna), plus brännbart
- Jag har inte plats och väldigt nära till sopkärl utomhus
- Samlar i uthuset
- Samlar de mindre sakerna i påse som sedan sorteras i soprummet
- 8 facks tunnor ute plus el, batteri, glödlampor
- Bor i lägenhet
- Inte plats
- Både ute och inne
- Vissa fraktioner inomhus, andra åker ner i flerfackstunnan direkt
- För liten plats (bor i lägenhet)
- Bara matavfall och brännbart resten i ett kärl som jag sorterar rätt ut i soptunnorna
- Sorterar ute vid avfallstunnorna på uppfarten.
- I soptunnor och garage
- Lättare att sortera avfallet direkt istället för att stå ute vid tunnorna och göra det
- Flerfackstunnor
- Utrymmesskäl
- Vissa inne o vissa ute i garaget
- De flesta, men vissa är utomhus.
- Utrymmesbrist
- Hyresvärderna tillhandahåller inte det.
- Alla olika kärl som behövs får en plats under vasken, allt annat än mat och brännbart förvaras i garage och påsar tills det slängs.
- Utomhus
- Vi har materialet i påsar som vi tar ut och sorterar direkt i sopkärlen ute
- Inte till allt, men till det mesta
- använder de kommunala sopkärlen
- De stora behållarna står utomhus. Smått såsom batterier, lampor, mediciner finns inomhus.
- Villaägare
- Går ut med soporna

- Står ute i det gamla stallet. Finns inte plats inne i huset.
- Endast för matavfall och brännbart inne
- orkar inte, eftersom man blandar soporna ändå.
- Har en del i carporten slipper ha det inne
- Har för matavfall, plast, och restsopor inne resten ute i tunnorna
- Finns ej
- Ingen plats
- Platsbrist
- Slänger i tunnan som har 8 olika fack och sorterar direkt i den. Övrigt som ska till återvinning samlas i kärl i garaget
- Inte till allt, en del har jag i garaget. Brännbart och plast har jag i samma och sorterar ute vid tunnan.
- Har en brännbart och matavfall under vasken. Sedan en större påse där resterande släng och sen sorteras i sopkärnen vid uppfarten.
- Står vid tomtgränsen.
- har endast kärl för organiskt, glas, metall, plast och brännbart samt papper det övriga har jag i förrådet och tar med när kassen är full, till soprummet. 200 m ifrån bostaden.
- Platsbrist. Sällan kök är så stora att alla kärl får plats!
- Jag orkar gå ut med soporna direkt
- Finns inte plats
- Platsbrist
- Inte för alla
- Inte plats. Behållaren för mjukplast var bra att ha i köksskåpet men den i dålig kvalitet och slängdes.
- Blir för många kärl i köket
- Står bra ute, krångligt att ha hemma
- Har 2 kärl; organiskt o en som jag lägger allt i sen sorterar jag de lite när jag slänger de sen. Har inte plats för fler kärl.
- Har inte plats för sorteringskärl (soptunnor) inomhus
- Et inte om jag förstod frågan till fullo, förvarar inne sen i kärl ute.
- Behövs bara organiskt och brännbart
- Det ingår inte i hyreskontraktet har hyresvärden sagt. Dock hittat min egen lösning utan att behöva köpa olika kärl.
- Finns inte plats till så många olika kärl. Har ett till brännbart och ett till övrigt som jag sorterar i soprummet
- Inne har jag matavfall, plastförpackningar, brännbart och farligt avfall.

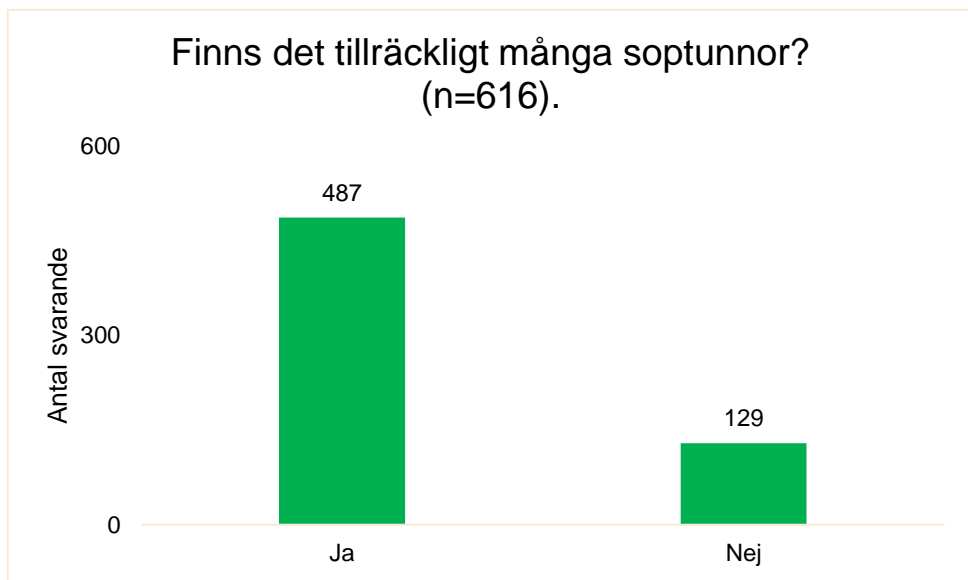
Figur 19. Om respondenten tycker det är lätt att sortera sina sopor (n=616).

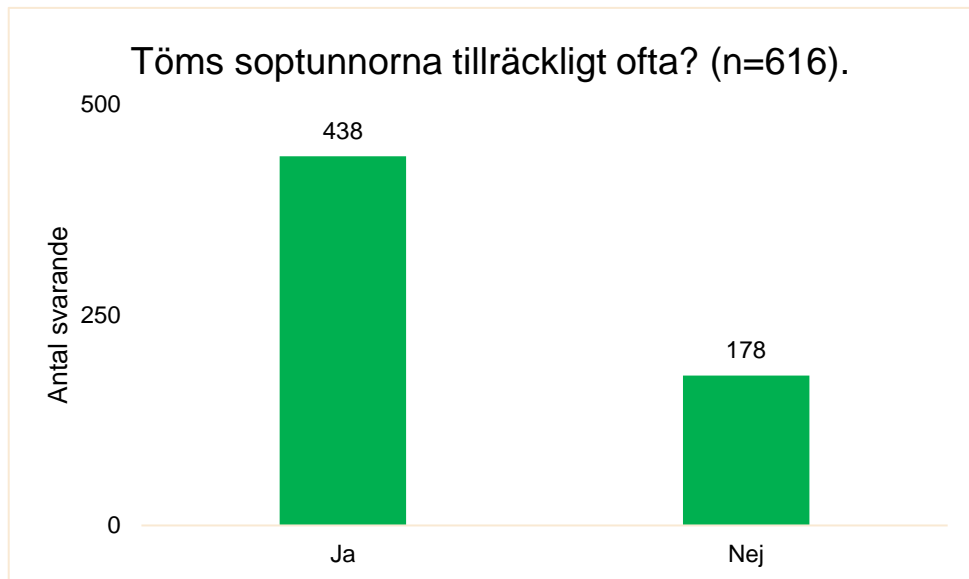
Figur 20. Om respondenten anser det viktigt att källsortera ur miljösynpunkt (n=616).

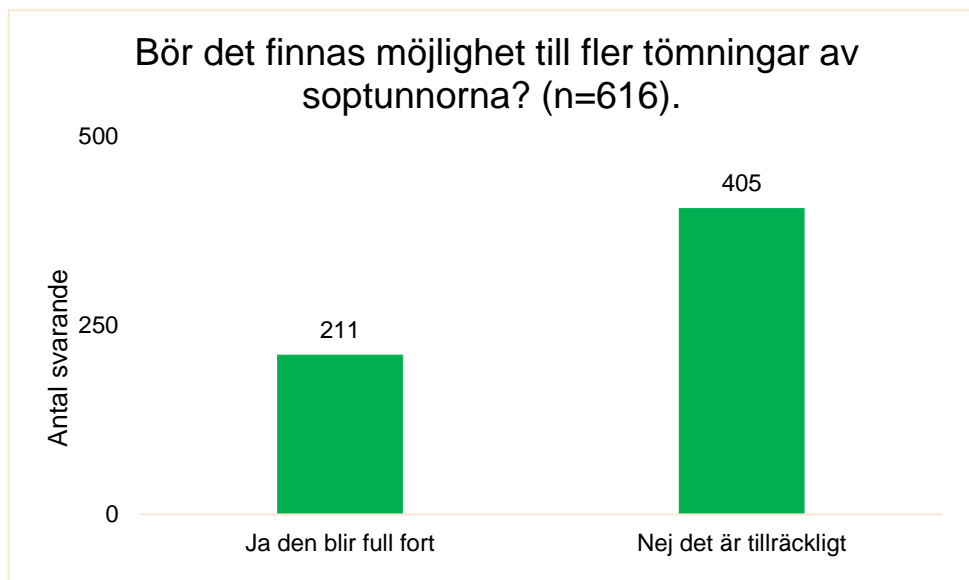
Figur 21. Om respondenten visste det fanns en lag i Miljöbalken att vi som konsumenter ska sortera vårt avfall (n=576).

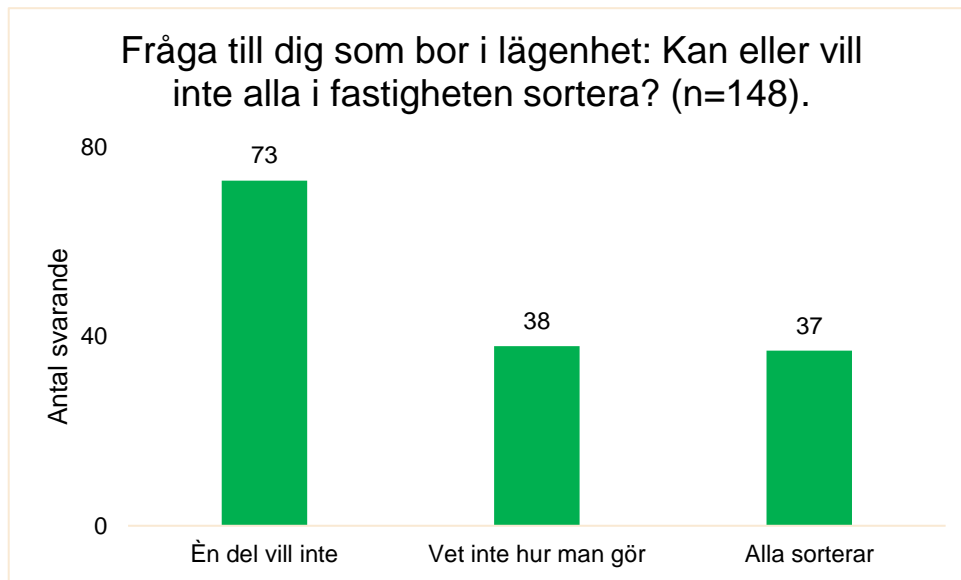
Figur 22. Om respondenten anser det finns tillräckligt med soptunnor (n=616).

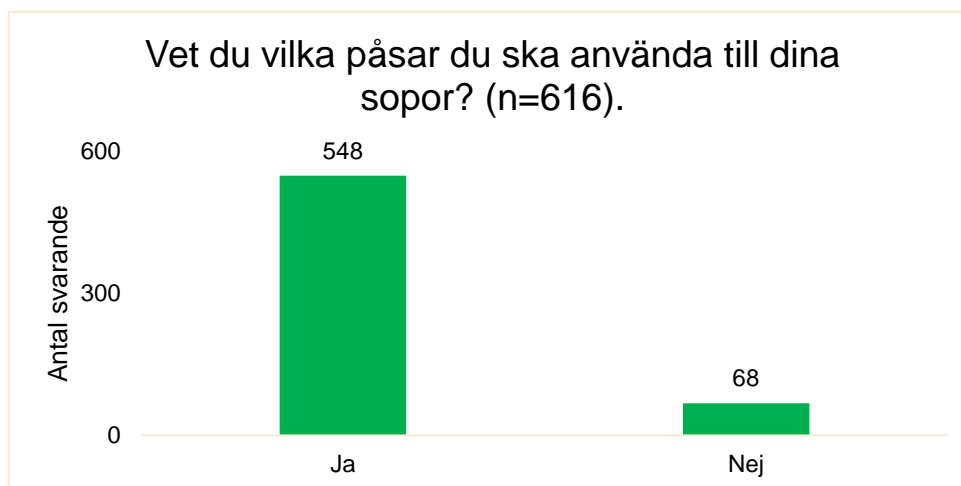
Figur 24. Töms soptunnorna tillräckligt enligt respondenterna (n=616).

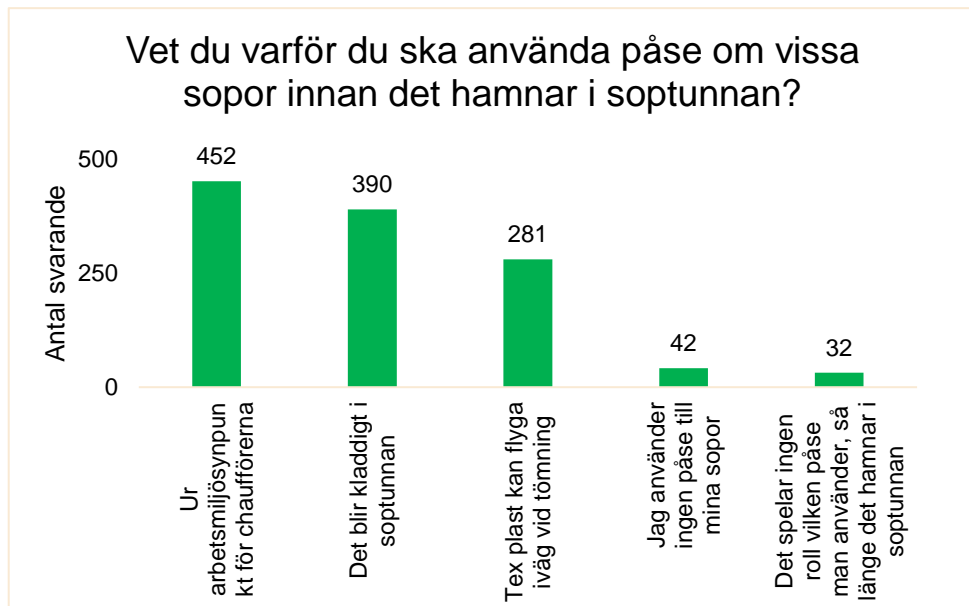
Figur 25. Bör det införas fler tömningar av soptunnorna (n=616).

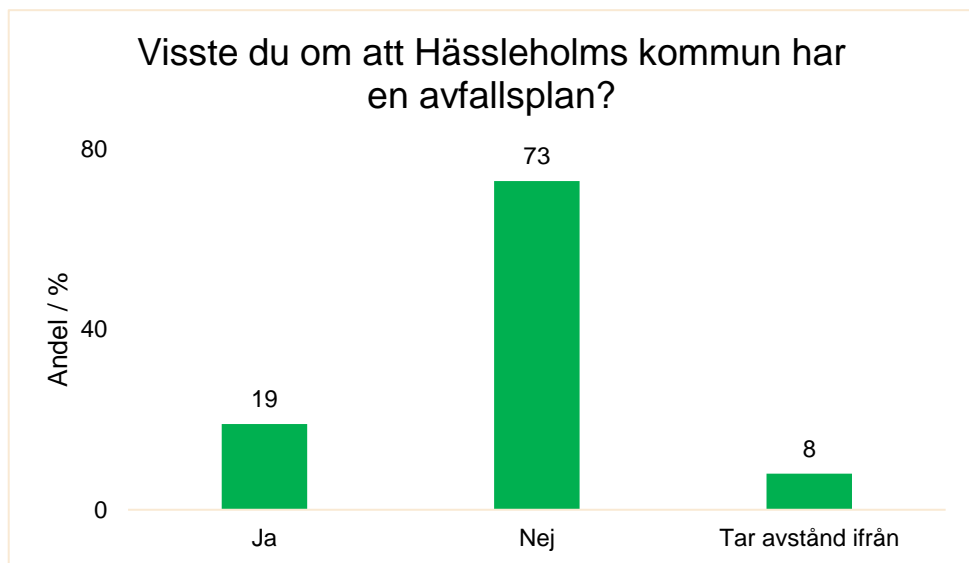
Figur 26. Fråga till de som bor i lägenhet - om alla kan eller kanske inte vill källsortera (n=148).

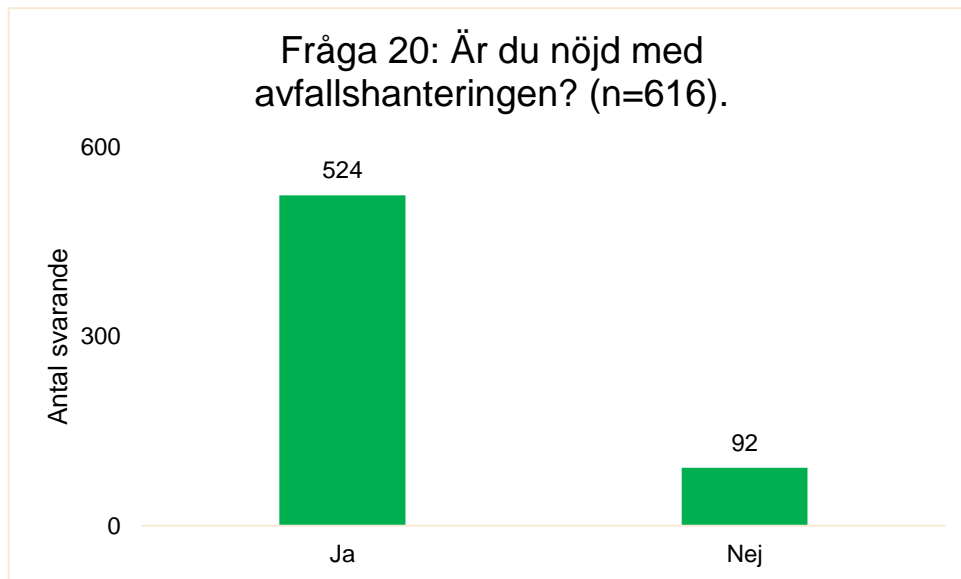
Figur 27. Om respondenterna visste vilka sopor som ska ha påse omkring sig innan det hamnar i soptunnan (n=616).

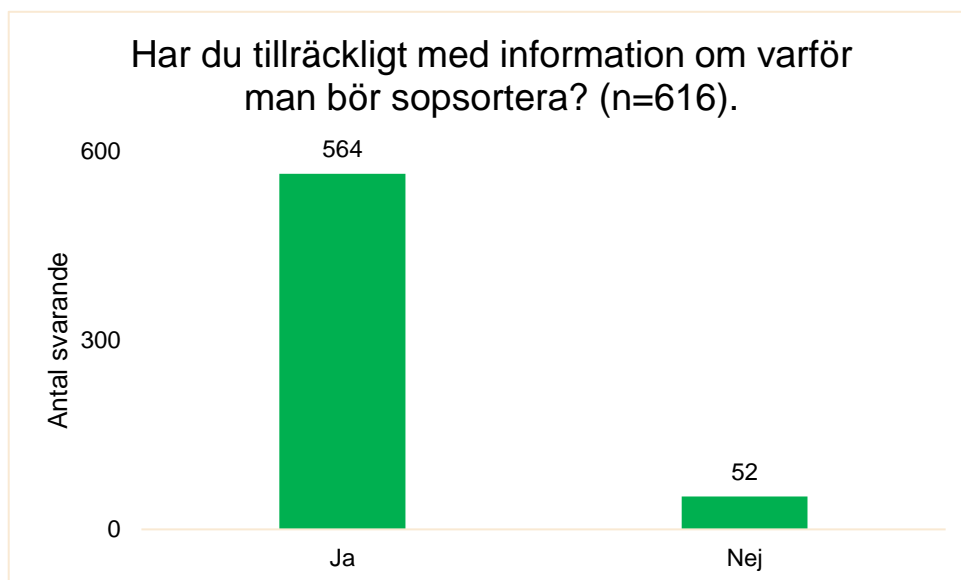
Figur 28. Varför behövs det påse kring vissa av soporna innan det hamnar i soptunnan (n=519).

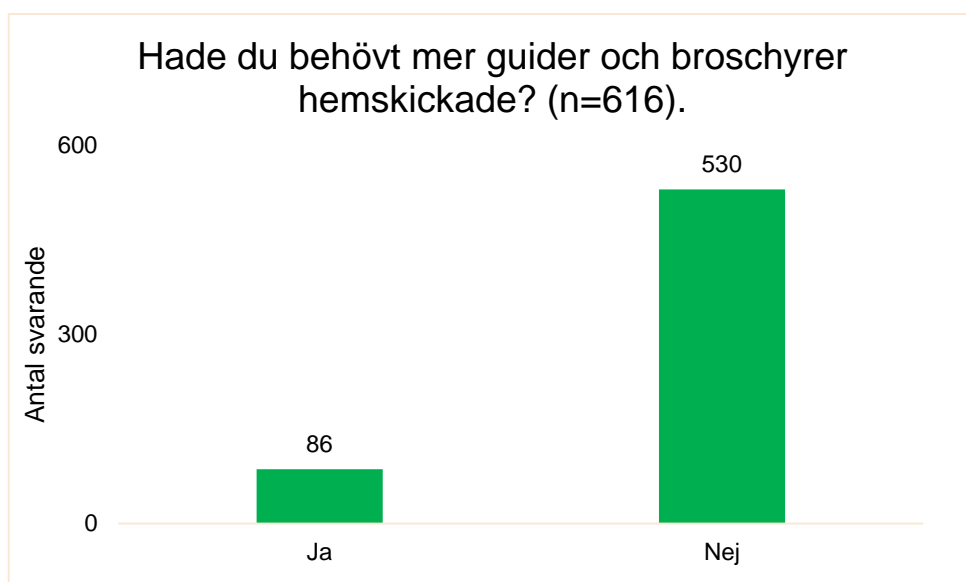
Figur 29. Om respondenten visste att det fanns en avfallsplan för Hässleholms (n=576).

Figur 30. Om respondenten är nöjd över sin avfallssortering (n=616).

Figur 31. Om respondenten anser den behöver mera information om varför man bör källsortera (n=616).

Figur 32. Om respondenten anser det behövs mer guider hemskickade (n=616).

Hur skulle du utveckla nuvarande avfallssystem (n=166)

- Oftare tömning. Blir fullt fort. Inte alla har tillgång till bil o köra å lämna på ÅVC
- Se ovan svar på 'hur tycker du man kan underlätta avfallshanteringen'
- Skulle behöva ett litet kärl för deponi
- Hämtas 16fraktioner hemma vid fastigheten plus fri hämtning av grovsopor o FA. Även extratömningar möjliga. Svårt att önska mer.
- Utökade möjligheter att lämna sorterat avfall på återvinningsstationerna
- Tycker att det är en hel del tveksamheter. Är tex ”folien” i Bregottpaket plast eller brännbart.
- Införa deponi vid osäkerhet
- Fler tömningar
- Vi behöver fler tunnor här men det ligger mer hos hyresvärden än på Hässleholm miljö
- Vet ej
- Kärl för deponi
- Vet inte
- Vet inte
- Bra som det är
- Vet inte
- Se ovanstående svar
- Ett kärl för deponi som töms regelbundet hemma.
- Större kärl eller oftare tömning av kärl 2
- Anpassa tömning av kärl hur fulla de är
- Enklare förvara fler kärl i köket. Det är en fråga för utveckling av bostadsbyggande/funktioner köket.
- Skaka tunnorna mer så fra organisk töms ordentligt. Erbjud tvätt av tunnor en gång per år.
- Jag ogillat att mina sopor används till biogas. Jag har själv valt bort bil och vill inte på något sätt bidra till drivmedelstillverkning. Även om biogas är bättre än fossila bränslen så hade det ändå varit hundra ggr bättre att I te producera något som gynnar bilismen/uppvärmning via förbränning. Jag önskar också att man ändrar synen på ordet "miljövänligt" och byter ut det till frasen "mindre miljöfarligt" eller "mindre miljöpåverkan".
- Något tvätt system

- Till porslin och flaskor/deodorant och el prylar nån gång om året för alla kan ej ta sig till soptippen.
- Kanske bättre att även dela ut små kärl man kan ha inne
- Vet ej
- Ibland känner jag mig osäker på om jag sorterar rätt. Skulle vilja ha någon form av behållare och upphämtning av ensilageplast.
- Bra som det är
- Tydligare textilinsamling, turnera med ÅVP:n
- Saknar deponi till saker som ska lämnas till återvinning men ej platsar i nuvarande tunnor
- Bra
- Mer en fråga! Hur får vi ”alla” att hantera avfall rätt?
- Se över förpackningssystemet redan i produktion.
- Saknar fack för deponi!
- ???
- Det ligger redan på hög nivå i Hässleholms kommun.
- byta tömningstid på färgat glas med ofärgat glas ($F=4v$ $OF=2v$)
- byta tömningstid på färgat glas med ofärgat glas ($F=4v$ $OF=2v$)
- Skulle önska mindre skrammel vid glassortering
- Möjlighet att ha olika storlek på insatserna i soptunnan beroende på hushållets behov.
- Mer flexibelt med tömningar, ensamhushåll töms för ofta, möjlighet att välja bort organiskt när man komposterar själv, fanns möjlighet till det tidigare.
- Det är väldigt konstigt att vi som familj på 5 personer har samma tömningsschema och liter i behållaren som vår granne ensam pensionär 93 år. Borde kunna utvecklas AI inom sophämtning att man hämtar när det är fullt genom app.-anmälan eller avläsning av soptunnor på ngt sätt.
- Fler tömnings intervaller. Finns ingen sporre till att sortera bra.
- Mindre Keramik fack behövs
- Vet inte
- Vet ej
- Den är ok
- Det är för dyrt.
- Deponi kärl
- Vet ej

- Inga konkreta förslag
- Återinföra förpackningsinsamlingsstationerna som fanns förr
- Det finns föremål som inte passar in i kategorierna
- Töm oftare
- Ingen synpunkt.
- Tömma grönare flaskor oftare än vita
- Att tunnorna blir tvättade nån gång speciellt med matavfall
- Vara noggrann i hela ”kedjan”. Inte sortera i det lilla och slarva på slutet och absolut inte exportera sopor!
- Investera i byarnas avfallsanläggningar. Kunna ” trycka ner” träavfall, stoppade möbler m.m. med grävmaskin. Skulle innebära betydligt mindre containerhämtningar. System att återanvända träpallarna som kommer in i stora mängder. Idag ner i träavfall? Som miljö företag ha kontroll på underleverantörer som kör med fordon som läcker hydraulolja vid varje tömning Illa
- Deponi sortering hemma. Kemikaliesortering hemma. Skulle vilja återanvända alla korkar som är på mjölk, juice, grädde m.m.
- Få fler orter att källsortera. Tillhanda hålla sorterings kärl till alla.
- Chaufförerna borde plocka upp allt som dom tappar när de tömmer tunnorna. Ser gräsligt ut när de tömt
- Men ett kärl för rena massor som t.ex., söndrigt porslin, glas och keramik
- Se ovan
- Större behållare till plast och papp. Blir alltid fullt. Tätare tömning annars.
- Dela tunna med grannen, färre tömningar
- Tömma oftare. Att alla hushåll får sorterings tunnor för inomhusbruk
- Fler tunnor för det som idag inte finns med i ordinarie
- Vet ej
- Fler olika tömningsintervaller.
- möjlighet att använda majsplastpåsar till organiskt, bättre och fler öppettider på ÅVC i småorter
- Hålla det sorterat även på sopstationen så man inte står och sorterar i onödan.
- Att sopbilarna skulle kunna spola av insidan på tunnorna när de tömt dem och innan de fälls med igen. Inte alltid på alla men gärna organiskt under sommaren.

- Utökad hämtning av brännbart
- De "nya" tunnorna är inte så bra utformade. Man får plocka upp skräp när tunnorna tömts, för det hamnar alltid skräp utanför sopbilen.
- Ett fack för deponi
- Vet ej
- Det hamnar sopor på gatan vid tömning. Inte bra.
- Bättre tider på avfallsanläggningen i Tyringe
- Ännu tydligare information på tunnorna om var vilket innehåll ska. En tunna till per hushåll; mer utrymme för plast och papper.
- Flexibla tömningsintervaller. Det blir fullt fortare när vi är hemma och lediga. Färgat glas töms för sällan.
- Ett fack för keramik o porslin
- Att soptunnan med mellanrum blir bytt ut med ren tunna. Speciellt på sommaren. Matavfall luktar och blir angripet av mask och annat.
- Att så mycket som möjligt kan sorteras och hämtas hemma. Funkar jättebra i Hässleholms kommun. Borde vara så i alla kommuner.
- Fastigheten behöver en tunna för trädgårdsavfall.
- Variation på fördelningen av olika typer av sopor
- En liten fraktion till deponi, för t.ex. porslin
- Se svar ovan.
- 1 tunna till och fördela så att det är 3 fack per tunna.
- Vi har extra kärl för brännbart pga. två blöjbarn. Annars hade inte det vanliga kärlet för brännbart räckt. Tydligare information om att det alternativet finns hade behövts på hemsida etc. Annars tycker jag att det är mycket bra att kunna sopsortera direkt hemma.
- Funkar bra
- Tömning av tunnorna oftare så man inte behöver bedriva någon förvarings verksamhet inomhus bara för att tunnorna är fulla
- Töm oftare så flugor o maskar ej kommer...
- Till att även innefatta företagare fullt ut
- Vissa kunder inom flerfamiljshus, företag skulle kanske tyckt att on-demandtjänster hade varit bra. Antingen att det finns mätare i kärlet, eller att man kontaktar själv när man vill ha tömt.
- Antingen större kärl eller tätare tömning.

- Hade brännbart och matavfall varit i samma tunna som en del andra kommuner hade vi med blöjbarn och katter inte behövt betala extra för tömning
- Se kartong kommentar samt att HELA Sverige sop sorterar lika mycket
- Tömning och storlek på kärl efter behov. Inte efter att det måste följa schema. Vissa fack har man nästan aldrig något i men de tar upp en massa plats i tunnan som behövts till ex förpackningar.
- Tömma oftare
- Hushåll och återvinningscentraler bör sortera likadant. Jag ska inte behöva stå och sortera plast från brännbart för att sedan få besked att allt ska i brännbart när jag lämnar det till återvinning.
- Vet inte
- Mer information.
- Det hade varit bra om brännbart och organiskt hade varit i samma tunna, för få hade det blivit tätare tömningsintervall på brännbart.
- Samma hämtning som kärl 1 utan att kostnaden ökar. Alltså varannan vecka. Alla kan inte köra till tippen.
- Större kärl. Större valmöjlighet om hur man vill ha sina tömningsintervaller.
- Någon i hyreshuset eller bostadsföreningen ansvara för ordning o. städning i soprum.
- Inget att invända
- Vet inte tillräckligt för att ha nån åsikt
- Förbättra tömningen av det organiska avfallet på vintern eftersom det fryser fast och blir kvar i tunnan efter tömning. Hur vet jag inte dock...
- Borde ingå en tunna för trädgårdsavfall
- Tätare tömningar skulle underlätta att sortera riktigt
- Tunnorna är ibland inte helt tömda. Sopor är kvar trots att de tömt.
- Se ovan
- Få brännbart tömt oftare
- Större kärl, tömning oftare
- Fler enskilda tunnor
- Att vid tömning så hade det varit bra med en avspolning
- Återvinningscentraler för hela saker

- Att det i sms-påminnelsen även står vilken av de små röda lådorna med tex lampor eller batterier det är dags att hänga på tunnan eftersom tunnorna töms olika ofta. Också i sms-påminnelsen kunde det stå när det är ok att sätta ut farligt avfallskärlet.
- Som ovan svar
- Sänk taxorna
- När soporna hämtas, gäller glas, så hamnar det mycket glasskärvor på gatan, Vanligen vid varje tömning längs med gatan.
- Det svåra är att få resten i hushållet samt exmaken när han är här att faktiskt förpacka soporna innan de slängs i tunnan.
- Erbjud fler hämtningsmöjligheter som ett tillval
- Mer återanvändning
- Som ovan. Mer information om vilka påsar som kan användas till annat än organiskt. Något praktiskt som är lätt att bära ut (bär 6 påsar åt gången). Har småbarn och kan inte springa skytteltrafik.
- Vet ej
- Fler tömningar
- Vet inte
- Öka öppettiderna på den lokala återvinningsstationen.
- Saknar ett deponifack
- Ett fack till för kross av lergods såsom porslin etc.
- Vet ej.
- Bra som det är
- Man kan alltid utvecklas och förbättra, men jag har inte den kunnigheten
- Fri avgift egenföretagare
- Öppettider på återvinningsstation i Vinslöv. Öka måndagsöppet till 19 och ha öppet varannan lördag
- Information till hyresvärderna och hyresgästerna
- Soporna måste ju hamna i rätt kärl.
- Att alla sopor hämtades vid min tomt.
- Se ovan
- Lite större kärl för matavfall
- Större fack för matavfall. Minska istället ner facket för metaller
- Oftare tömning
- Fler tömningar kanske? Dock inte ofta soptunnan blir full för snabbt

- Olika tömningsintervaller eftersom en del, jag t.ex., har väldigt lite sopor. Nu tittar soptömmaren i tunnan, ser hur lite där är och struntar då i att tömma trots att jag betalar en hög taxa. Den steg med 80% när de gjorde om det till enhetlig.
- På sikt minska pappers/tidningsinnehållet, eftersom vi läser mer och ner digitalt.
- Inget. Hässleholms kommun har bra uppdelning på sina kärl. Äger även fastigheter i andra kommuner med annorlunda uppdelning i kärLEN. Plast behövs dessvärre vara stort och tömmas ofta. Bra att ha hård och mjukplast i samma.
- Fler tömningar
- Alla har inte deponi, tex för keramik eller trasigt glas. Vilket tyvärr ofta resulterar i att det hamnar i naturen
- Större kärl för plast- o pappersförpackningar, alt. minska plastförpackningar till livsmedel.
- Fler tömningar vid högtider då det blir mycket skräp.
- Jag saknar fraktion till t.ex. porslin
- Någon typ av behållare för flytande livsmedel (t.ex. fil/yoghurt) så att man slipper spola ner detta i avloppet.
- Jag slänger inte så mycket sopor, skulle vilja kunna sortera tillsammans med 3–4 grannar.
- Avfallspåsar gratis, tömning av sopkärl töms 1 gång i veckan istället för en soptunna extra.
- Till de som bor i villor räcker inte tunnorna till eftersom de töms för sällan. Fixa större tunnor eller töm dom oftare.
- Vet inte
- Jag tycker det är för dyrt. Vetskapen om att vi betalar dyrt för bra återvinning ister mig när osorterade sopor från utlandet importeras in för att eldas i fjärrvärmeverket. Så snett!
- Mycket bra
- Vet ej
- Har du fullt i ditt sopkärl släng i grannens sopkärl??
- Större fack för vissa t.ex. kompost. Fryser fast vintertid och blir då inte tömda
- Information vid inflyttning i soprummet
- Det går att förbättra givetvis, men är inte helt missnöjd, söndrigt glas är lite svårigheter med
- Se ovanstående punkt

- Mer information till nya hyresgäster, och mer motivation att göra rätt
- Sluta med sortering
- Nåt automatiskt system som rapporterar när behållaren är full. Tomma behållare behöver inte köras ut till för att tömmas.
- Det mesta fungerar bra. Gillar dock inte att skilja på förpackningar och annat avfall.
- Att facken markeras med klistermärke så att man kan avläsa vilket kärl som är vilket oavsett på vilken sida av tunnan du står

Hur tycker du man kan underlätta avfallshanteringen (n=168):

- Oftare tömning av organiskt, papper, plast
- Ingen aning
- All plast (inte enbart plastförpackningar) och allt papper (inte enbart pappersförpackningar) borde vara godkänt. Återinför deponi.
- Fler tunnor så man inte behöver köra till ÅVC med en del. Att hämtningen är närmare huset
- Fungerar bra utom vid minusgrader, då fryser matavfallspåsarna fast i tunnan.
- Ska inte vara påsar runt de flesta avfallsslag endast brännbart o ev plastförpackningar. Pappåse/kompost.
- Tycker den fungerar bra som den är nu!
- Större insamlingskärl till plasten.
- Möjlighet att slänga organiskt på tippen vid tex frysen går i sönder.
- Info på alla förpackningar, var de ska slängas
- komposterbar plastpåse istället för papperspåsar som bara såsar igenom
- Vet ej
- Vet ej
- Vet inte
- Hade räckt med 2 påsar
- Att sortera rätt
- In and skulle ex brännbart kunna erbjudas extra tömning. Eller möjligen till att lämna extra brännbara sopor
- Kan inte bli lättare
- Vet inte

- Markering utanpå tunnan vad som ska slängas i den, inte bara siffror.
- Att slippa redovisa vad man har i röda backen för att få den hämtad. Det gör att jag hellre kör å tömmer den själv av nån anledning. Man har inte backen framför sig alltid när man ringer
- Att kunna sortera och förvara sopor inomhus bättre. De små kärl som ryms under vasken blir snabbt fulla. Som för kartong. Större utrymmen t ex under vaper behöver vara större. Annars får man blanda allt som inte är plast, kartong, matavfall i en blandad rörig hink man får sortera för hand i soprummet.
- Tydligare märkning på insidan av tunnorna.
- Fler tunnor till de som bor i lägenhet. Tunnor/kärl för elektronik, batterier glödlampor så vi utan körkort kan få detta slängt.
- Ha ett sophus så vi slipper fåglarna.
- Saknar deponikärlet och vill ha det tillbaka!
- Tydligare bilder på tunnan och i locket
- Vet ej
- Vet inte
- Vet inte
- Sortera rätt
- ”Muntlig information”!??
- Sluta att använda förpackningar till produkter som inte behöver det redan i produktionen.
- Strunta i att sortera allt hamnar på samma plats ändå
- ologiskt att samma produkt ibland ska sorteras olika, tex plastkruka för blommor, har du köpt den med blomma i så är det plastförpackning vid sortering. Köper du tomma krukor så ska den sen sorteras i brännbart.
- Fler fraktioner vid huset
- Det kan inte bli enklare med fyrfacks tunnor att hantera.
- Jag tycker att det är "svårast" att sortera i badrummet. Där blir mycket sopor, förpackningar och dylikt och de kan hamna i hygientunnan bland tops, bindor och annat (av bekvämlighet). Här skulle man behövt en modell för sortering eller tips på förenkling att göra rätt
- Genom att alla sorterar rätt. Som man ska i vår kommun.
- Tydlighet i vilket som ska vart
- Vet ej
- Vet inte

- Sortera rätt, sätt fram tunna
- Mer info för nyinkomna, annars ok
- Införa deponisortering igen så man slipper beställa hämtning
- Större kärl tydlig text i tunnan. Påsar från miljö med text så alla förstår
- Undervisa de som slarvar!
- Saknar deponikärl
- Vet ej
- Den fungerar bra. Om alla sorterade skulle det vara perfekt.
- Större behållare till deponi/farligt avfall, smidigare bokning av hämtning av detta. Avhämtning av större kartong (well-papp och dyl.).
- Återinföra förpackningsinsamlingsstationerna som fanns förr
- Fungerar bra nu
- Storleken på facken tex pappersfacket
- Töm tunnorna oftare
- Tydlig märkning på varorna, skolundervisning.
- Tydligare märkning utsida tunna
- Färgat glas i kärl 1 som töms var fjortonde dag.
- Hässleholm miljöns sökfunktion för avfallssortering är bra!
- Försöka sortera allt så att det kan återanvändas och därför minska på sopberget.
- Allt ska inte vara i påsar, t ex pappersförpackningar
- Större kärl med allmän sortering. Brännbart är ju det mesta
- Offentliga återvinningskärl för kartong eftersom många handlar på nätet och leveranser kommer i kartonger.
- Saknar textil återvinning
- Vända kärlen rätt
- Märka tunnorna på ovansidan, ha andra tunnor med hål för varje sopa
- Förtydliga vad som gäller med påsar.
- Deponifack
- Fler tömningsalternativ
- Fler tunnor
- Tycker det är lätt som det är
- Bättre öppettider på tipparna på småorterna
- En tunna till med fler val
- Deponin har de tagit bort, den var bra att ha.

- Större fabrikantansvar. Många onödiga förpackningar. Olika till samma vara.
- handla med förstånd
- Genom att fler i samma lägenhetshus lär sig att sortera rätt och göra kartonger så små som möjligt, etc.
- Ett fack för deponi. De små lådorna som hänger på tunnan är inget bra. De blåser bort lätt och är sedan försvunna.
- Vet ej
- Tydligare instruktioner & information (många tror fortfarande att sortering är onödigt; att allt hamnar i en hög på avfallsanläggningen i alla fall). Fler tömningar. Skapa medvetenhet kring vad korrekt sortering bidrar till osv.
- Lär folk hur dem ska göra
- Bättre information om fördelarna med att sopsortera och hur man sop sorterar på många språk i framförallt flerfamiljshus.
- Alla pressar samman/viker ihop så mycket som möjligt.
- Att vid vinter underlätta så att avfallspåsar inte fryser ihop (sopgubbarna tömmer inte då)
- Soptunnorna är anpassade efter schablon som inte passar alla. Alternativ borde finnas.
- vet ej
- Tycker det är bra info och bra organiserat
- Skulle vara bra så som jag såg i ett TV-inslag, att man sorterade sina sopor och la de olika materialen i olika färgade påsar, sen ner i sin soptunna. Sen sorterade en maskin de olika färgade påsarna till rätt ställe på sopsanläggningen. Olika familjer har olika mycket av varje avfall, vi har alltid fullt i matavfall, plast och färgat glas men aldrig i brännbart och tidningar.
- Inte sälja separata plastkassar och ta tillbaka plastkassarna i butikerna. Utan straffavgifter. Den lösningen vi har nu är sämre för miljön än den vi hade innan
- Låta de som inte vill ha sopsortering slippa
- Tydligare information om vilka påsar som är bäst att använda och vad som ska sorteras i påse. Vi använder bara påse till brännbart.
- Tömna oftare
- Trycksatt avfallssystem vid nybyggnation av bostadsområde
- Om flerfamiljshus har tillräckligt med kärll, vissa äldre fastigheter har inte plats med alla olika fraktioner.

- Bättre påsar för matavfall. Att de skulle kunna ta kartonger som man inte kan trycka ner i tunnan tex om man slår itu den och ställer den snyggt vid tunnan!
- Fack för deponi. Blir en del trasigt porslin etc. när man har barn eller är gammal. Inte så lätt för alla att ta sig till återvinningen.
- Fler tunnor med samma typ av sortering som återvinningscentralerna. Som det är nu kan man inte sortera allt hemma utan tvingas att köra iväg vissa till återvinningen. Krångligt om man inte har bil.
- Vet inte
- Information till de som inte sorterar rätt.
- Genom att följa reglerna
- Inte ha så många fraktioner. Det står lådor överallt inne med olika sopor
- Göra brännbart större då det är den som fylls fortast i dom flesta hushåll. För dyrt för att sätta en tunna till som ändå delar med annat.
- Större tunna för plast/komposterbart
- Utbilda folk
- Det är ok som det är.
- På info från Hässleholms miljö mer specifikation på vad som kan slängas i vilken tunna
- Byte eller rengöring av matavfallssoptunnor oftare.
- Ta fram tunnan och vända tätt
- Jag tycker det är bra
- Tömna oftare
- Större kärl
- Påsar för matavfall borde ingå helt i årsavgiften för alla hushåll.
- Tydligare markeringar på kärlden. En app. där man kan skriva in vilken sopa man har och var man ska slänga den. Även tydligare markering på förpackningarna om var de ska sorteras.
- Större kärl
- Märkning på locket i tunnan. Separata tunnor istället för fack i dem
- Att tömna oftare samt markeringar på locket vilken tunna som innehåller vad
- Bättre kärl för matavfall så vi slipper maskar
- Generösare öppettider på återvinningscentralen.
- Mer tunnor för plast

- Bara sortera två kategorier, torrt och blött. Och att sedan soporna blir sorterade manuellt av maskin eller människa.
- Det finns inga svårigheter med avfallshanteringen i Hässleholm, Sämre i städerna.
- Det vore alldeles utmärkt om skatten på plastpåsar drogs tillbaka. Dom kunde man fortsätta med att återanvända påsarna till hushållssopor. Nu måste man köpa andra plastpåsar.
- Jag skulle vilja ha markering på ovansidan på locken på soptunnorna.
- nummer på varje paketering och nummer på varje kärl
- Större matfalls del
- Mer information av värdet av att sortera av miljöskäl
- Bistå med påsar för samtliga sopor. Jag VET att jag inte ska använda plastpåsar men gör det ändå av praktiska skäl.
- Vet ej
- Mer öppet på avfallsanläggningarna
- Tydligare instruktioner vad som ska vara vart
- Information om hur de olika fraktionerna används hade nog ökat motivationen för en del
- Öka öppettiderna på den lokala återvinningsstationen.
- Vet inte fungera bra.
- Hålla ordning
- Trädgårdsavfall tunnan bör ingå i när man bor
- Deponi tunna
- Vi använder enbart påsar till matavfall (bruna papperspåsar)
- Det fungerar bra
- Information till hyresgäster
- Hyresvärden måste informera alla hyresgäster.
- Att alla sopor tas om hand så att jag slipper köra till återvinning.
- Större fack för förpackningar plast och papp, mindre för tidning
- Önskar större fack för matavfall
- Tydligare vad som ska sorteras var
- Större behållare för metall och glas
- Ytterligare etiketter på innertunnorna, så de går att läsa från gångjärnshållet
- Mer information på soptunnan
- Det kunde underlätta sortering om det inte blandades fler olika material per förpackning

- Bidra med soppåsar
- Ta bort locken på tunnor som står inomhus utom organiskt. Folk är otroligt lata.
- Vet inte
- Jag tycker det är lätt
- Tömma oftare
- Dra ner på kostnaden för skötsamma kunder och öka där sorteringen missköts. Tex har man blöjbarn eller som gammal behöver blöja så kvittar det hur väl man sorterar så får det inte plats. Ska man då ha en extra brännbartunna så kostar det. Resultatet blir att man fyller tunnan till Max och blir irriterad
- Bra som den är
- Bjud soppubben på kaffe så blir han glad??
- Är bra
- Informera nyinflyttade dom gäller för där har hyresvärden mycket att göra
- Inomhuskärl, information om vad som slängs i vad. Ex vad räknad som plast - enbart hårdplaster eller även plast runt skivad skinka??
- Större fack för batterier, glödlampor och mindre el artiklar.
- Speciella påsar i olika färger hade förenklat.
- Skicka hem tydligare instruktioner när man är nyinflyttad, tex. Ett facit för avfall
- Tycker det fungerar bra. Men vi är ju bara två, det kan ju skilja sej om man är flerfamiljshus.
- Utbildning & belöning för de som sorterar
- Sluta med meningslös sortering
- Kan inte svara på ovanstående fråga eftersom det är olika kärl t.ex. för matavfall där man använder särskilda papperspåsar.
- Tydligare märkning VAD som ska slängas i behållaren. Tydlig hänvisning om var man kan lämna sopor som INTE kan slängas i soptunnorna vid bostaden.
- Deponi behövs
- Sortera allt efter materiel och inte efter om det är en förpackning. Tex en läskflaska ska sorteras som färgat/ofärgat glas medan ett dricksglas skall sorteras som rena massor. Det känns ologiskt.
- Vet ej
- Tömning betydligt oftare eller större tunnor

